

**BALATONFÜRED VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA**

POLGÁRMESTER

8230 Balatonfüred, Szent István tér 1.

Szám: ...../2013.

Előkészítő: dr. Hajba Csabáné

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselőtestület 2013. június 27-i ülésére

Tárgy: Az önkormányzat 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása

Tisztelt Képviselőtestület!

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63.§ (5) bekezdése a települési önkormányzatok számára megteremtette annak lehetőségét, hogy helyi esélyegyenlőségi programot fogadhat el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre.

A program megalkotása korábban nem volt kötelező. Mivel az uniós pályázatok elbírálásánál előny jelentett a helyi esélyegyenlőségi program megléte, Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2007. december ülésén jóváhagyta a 2008-2012. évekre vonatkozó Esélyegyenlőségi Programját. Ebben rögzítette a város akkori esélyegyenlőségi helyzetét és vázolta a megoldandó feladatokat. A program 2010-ben felülvizsgálatra és ismét jóváhagyásra került.

Most, összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Balatonfüred Város Önkormányzata 2013-2018 évre új Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Ennek aktualitását az adja, hogy a 2013. július 1-jét követően meghirdetett pályázatok esetén az önkormányzat akkor részesülhet az államháztartás alrendszeréből, az eu-s forrásokból származó, pályázati úton odaítélt támogatásban, ha a törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik. A HEP részeként jóváhagyott intézkedési tervet 2 évente felül kell vizsgálni, és az új helyzetnek megfelelően módosítani.

A mellékelt Helyi Esélyegyenlőségi Program két részből áll:

A helyzetelemző részben – figyelemmel a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet mellékletében meghatározott szempontokra – bemutatjuk az esélyegyenlőségi célcsoportok –mélyszegénységben élők, romák, nők, a fogyatékkal élő személyek valamint a gyermekek és idősek - csoportjára vonatkozó foglalkoztatási, oktatási, lakhatási, egészségügyi és szociális helyzetet, vázoljuk az esetleges problémákat.

Az Intézkedési tervben pedig meghatározásra kerülnek a helyzetelemzésben feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedések.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába bevontuk az érintett önkormányzati intézményeket, (Szociális Alapszolgáltatási Központ, Városi Rendelőintézet, Városi Bölcsőde), a nemzetiségi önkormányzatot, a célcsoportokkal foglalkozó civil szervezeteket (S.O.S. Együtt Egymásért Alapítvány és a Mozgássérültek Balatonfüredi Egyesülete). Információs adatokat kértünk a Járási Hivatal Munkaügyi Központjától és a Járási Hivatal Népegészségügyi Intézetétől. A helyzetelemző rész összeállításakor az egyes szakterületek beszámolóit is figyelembe vettük. Az esélyegyenlőségi helyzet értékelése és az intézkedési terv elkészítése érdekében HEP fórumot tartottunk. A városi honlapon történő közzététellel biztosítjuk a program teljes nyilvánosságát.

A program elkészítése során igénybe vettük a Türr István Képző és Kutató Intézet esélyegyenlőségi mentori hálózat segítségét, amely az ÁROP 1.1.16-2012-2012-0001 azonosító számú projekt keretében a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal két köztisztviselőjét felnőttképzés keretében készítette fel a HEP kidolgozására.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy a mellékelt, 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot ismerje meg és fogadja el. Kérje fel a városban működő intézményeket és szervezeteket, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák, megvalósításában működjenek közre.

Balatonfüred, 2013. június 20.

dr. Bóka István
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

...../2013. (VI. 27.) sz. határozat:

Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselőtestülete az önkormányzat 2013-2017 évekre vonatkozó, az előterjesztéshez mellékelt Helyi Esélyegyenlőségi Programot jóváhagyja.

Felkéri a városban működő intézményeket és szervezeteket, hogy a programot támogassák, megvalósításában működjenek közre.

Felelős: dr. Bóka István polgármester
Határidő: folyamatos

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
2013-2017**

Balatonfüred Város Önkormányzata

Balatonfüred, 2013. június

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	22
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	36
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	42
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	48
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	52
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	54
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	55
1. A HEP IT részletei	56
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	56
A beavatkozások megvalósítói	57
Jövőképünk	
Az intézkedési területek részletes kifejtése	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	
3. Megvalósítás	58
Nyilvánosság	59
Érvényesülés, módosítás	59

Melléklet: 1./ A HEP elkészítését segítő táblázatok

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63.§ (5) bekezdése a települési önkormányzatok számára megteremtette annak lehetőségét, hogy helyi esélyegyenlőségi programot fogadhat el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre.

A program megalkotása korábban nem volt kötelező. Mivel az uniós pályázatok elbírálásánál előny jelentett, amennyiben rendelkezik ezzel a dokumentummal az önkormányzat, Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2007. december ülésén jóváhagyta a 2008-2012. évekre vonatkozó Esélyegyenlőségi Programját. Ebben rögzítette a város akkori esélyegyenlőségi helyzetét és vázolta a megoldandó feladatokat. A program 2010-ben felülvizsgálatra és ismét jóváhagyásra került.

Most, összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Balatonfüred Város Önkormányzata 2013-2018 évre új Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat a program alkotása során gondoskodott az egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált városfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról. Vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összhangolja az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Balatonfüred város a Közép-dunántúli régióban, a Balaton tó északi partján fekszik, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet egyik fontos egysége Veszprém megye déli, délkeleti részén. A Balatonfüredi térség központja, amelyhez 22 település tartozik. A város területe 4645 hektár, népességszáma jelenleg 13 827 fő.

Balatonfüred a statisztikai nagyságkategóriák közül a *kisvárosok* csoportjába tartozik, és jellemzői, városi intézményei, betöltött funkciói alapján a város az utóbbi években teljes értékű központtá fejlődött. A városok funkcionális típusait és a foglalkoztatási szerepköröket vizsgálva *fürdő- és műemlék város*.

A Közép-dunántúli régióban és a Balaton régióban *idegenforgalmi szerepköre* meghatározó, Balatonfüred Siófok és Keszthely mellett a Balaton régió szervező központja. A Balaton Fejlesztési Tanács Balaton régió részletes fejlesztési terve 2007–2013. című dokumentuma Balatonfüredet a gyógy- és wellness turizmus egyik kiemelt fejlesztési célterületeként, a balatonfüredi-csopaki borvidéket a borturizmus program egyik kiemelt fejlesztési célterületeként és a konferencia turizmus fejlesztendő területeként jelöli meg.

A város kiterjedt testvérvárosi hálózattal rendelkezik, kapcsolatot tart fenn a német Germering, a finn Kouvola, a horvát Opatija és a román Kovászna és az olasz Arpino városokkal.

Balatonfüred országos viszonylatban idegenforgalma mellett sporteseményeivel hívja fel magára a figyelmet: a vitorlázás fővárosa, és a Balatonfüredi Kézilabda Club otthona. Sok turistát vonzanak a vitorlázás sport lehetőségei, míg a kézilabda a városi ifjúság számára jelenthet kitörési pontot.

Várostörténet:

Balatonfüred nevét először 1211-ben a tihanyi apátság birtokösszeírásában említik. A mai Füred területén a középkorban több település létezett. Elsősorban a máig is folyamatosan tovább élő – de fontosabb szerepet csak a reformkor óta játszó – Füred. Tőle nyugatra Papsoka – a XIV. századtól Siskének nevezik – helyezkedett el, mely rövidesen összeolvadt Füreddel. Füredtől északra a Kéki-völgy napjainkig megőrizte az egykori Kék falu nevét. Ez a település a török hódoltság alatt pusztult el. A ma Füred északkeleti részét képező Arács 1954-ig önálló község volt. Az Arácstól délkeletre fekvő Magyaré települést a középkor végére felszívta Arács. Az Arácsi városrész eredetileg királyi birtok volt. A lakosság többnyire mezőgazdasággal, szőlőműveléssel foglalkozott.

Füred idegenforgalma századokra nyúlik vissza, és miután a füredi savanyúvizet gyógyvízzé illetve gyógyforrássá nyilvánították, 1971-ben gyógyüdülőváros lett, 1987-től a „Szőlő és a Bor Nemzetközi városa”. Ez a kitüntetés Balatonfüred és környéke bortermelőinek, borászati gazdaságainak tevékenységét ismerte el.

Ismertségét elsősorban mediterrán jellegű klímájának és szénsavas forrásainak köszönheti. A Szívkórházban sok szívbeteg nyerte vissza egészségét, köztük a híres Nobel díjas hindu költő, Rabindranath Tagore (1926-ban járt itt), akiről sétányt neveztek el a tó partján.

A város gazdag történeti emlékhelyekben, melyek legnagyobb részét átalakították, felújították. Számos olyan nevezetes villa és kúria található itt, melynek tulajdonosa jelenlétével hozzájárult Balatonfüred arculatának alakításához és messze földre elvitte hírét.

Balatonfüred az 1800-as években, a reformkorban indult fejlődésnek. Haladó szellemű politikusok, művészek kedvelt találkozóhelyévé vált; történelmi, kulturális szerepe ekkor volt a legkiemelkedőbb. E korból számos műemlékkel, jelentős épülettel, hagyománnyal rendelkezik a város: 1825-ben itt, a Horváth-házban rendezték meg az első Anna-bált.

Demográfia

Balatonfüred népességszáma jelenleg 13 827 fő, ez a szám 2007-től folyamatosan emelkedik, évről-évre változó mértékben nő. *Az elmúlt 5 évben összesen 234 fővel nőtt a lakónépesség.* Ennek oka elsősorban az, hogy a bevándorlók száma meghaladja az elköltözők számát. *A belföldi vándorlásokat tekintve minden évben pozitív az egyenleg,* folyamatos beköltözés tapasztalható, ez is mutatja, hogy a város vonzó település. A bevándorlók száma 2008 évtől minden évben 300 felett volt, többször megközelítette a 400 főt, míg az elvándorlók száma 2009-től 300 alatt maradt.

A város korösszetételéről elmondható, hogy a gyermek és fiatalkorúak száma 2011 fő, a lakosság 14,5 %-a. A 18-55 éves korosztály adja a lakosság 50 %-át, az 55 év felettiek száma 4900 fő, a népesség 25 %-a.

Balatonfüreden – hasonlóan az országos tendenciákhoz - problémát jelent, hogy évről-évre csökken a születések száma. Míg 2009-ben 112 gyermek született a városban, 2010-ben 97, a tavalyi évben pedig 106.

A természetes szaporodást vizsgálva megállapítható, hogy a halálozások száma minden évben meghaladta az élve születések számát, tehát a város népessége fogy. 2008-ban és 2010-ben 30 fő körüli létszám volt az, amellyel a halálozások száma meghaladta az élve születések számát, 2011-ben viszont ez már megközelítette az 50 főt. Az öregedési index 100 felett van, ebből is látható, hogy *Balatonfüred lakónépessége elöregedő*.

Foglalkoztatottság

Balatonfüreden 2011-ben a foglalkoztatottak száma 5654 fő volt, a foglalkoztatottság mértéke 43,6 %. A teljes lakónépességhez képest a nyilvántartott álláskeresők száma összesen 5-7 % között mozog.

A város foglalkoztatottságára jellemző az idényszerűség, a szezonális munkaerő-igény, téli időszakban munkanélküliség arányának megugrása. A szezonális az alkalmi és a „feketemunkának” kedvez.

A foglalkoztatásban a turizmus változatlanul meghatározó szerepet tölt be. A szezonban az idegenforgalomhoz, kereskedelemhez kapcsolódó munkakörökben munkaerőhiány mutatkozik, míg a szezonon kívül kevés a munkahely.

A foglalkoztatás helyzetére pozitív hatással voltak az elmúlt évek jelentős beruházásai Balatonfüreden. Átadásra került az Annagora Park, majd 2006. június végétől az Aquapark, melyben 110 új munkahely létesült (ebből 25 szezonális). Megépült az éves üzemelésű Silver bevásárlóközpont, benne üzletekkel és gyorsétteremmel, a Penny Market, a Spar Supermarket és Tesco Marina Center Bevásárló Központ. Az elmúlt években 2 új négycsillagos szálloda kezdte meg működését (Hotel Silver Resort, Hotel Flamingó). Megjelent a K+F szektor is.

Gazdasági jellemzők

Balatonfüred gazdaságának alapjait elsősorban a város idegenforgalmi szerepköre, valamint közvetlenül vagy közvetve ehhez kapcsolódóan létrejött vállalkozásai, intézményei adják. A regisztrált vállalkozások száma 2009-ben 3052 db volt, számuk évről-évre emelkedett. A vállalkozói aktivitás a városban meghaladja az országos átlagot.

Balatonfüreden a kilencvenes években lezajlott gazdasági átalakulás hatására, jelentősen visszaesett az ipar és a mezőgazdaság szerepe. Az ipari tevékenység jelentős szereplője az 1994-ben alakult Termelés-Logostic Centrum Kft. a régi hajógyár területén. A feldolgozó ipari ágazatok közül kiemelkedik a szőlő feldolgozása és a borászat. E tevékenység nagy hagyománnyal rendelkezik. A szolgáltatások szerepe jelentősen megnövekedett, ezen belül is meghatározó az idegenforgalomhoz kötődő szálláshely és vendéglátás. Magas színvonal jellemzi a város turisztikai szolgáltatásait.

A város gazdaságának húzóágazata tehát az idegenforgalom. Veszprém megye kereskedelmi szálláshelyein eltöltött vendégéjszakák 32 %-át, míg a régióban eltöltött vendégéjszakák 20 %-át Balatonfüred adja. A régióban Balatonfüreden a legmagasabb a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma, amely 2012-ben 475.466 volt. A vendégek száma 145.805 fő volt.

Balatonfüreden 2012 évben az előző év azonos időszakához a régiós átlagnál jobban alakultak a vendégforgalmi adatok: a vendégszám 5,6 % -kal, a vendégéjszaka szám 8,4 %-kal nőtt. Balatonfüreden 2012. január 1- december 31. között az idegenforgalmi adóbevétel összege 239.789.634,- Ft volt.

Elérhető közszolgáltatások:

A városban 56 fős bölcsőde működik. Az önkormányzat a kötelező óvodai ellátást 3 óvoda 6 tagintézményével biztosítja. Az általános iskolai nevelést-oktatást 4 általános iskola látja el, amelyből 1 egyházi fenntartásban működik. A városban két középfokú oktatási intézmény — a Lóczy Lajos Gimnázium és Idegenforgalmi Szakközépiskola, valamint a Széchenyi Ferenc Kertészeti Szakképző Iskola — működik. 2012. szeptember 1. óta a Széchenyi Kertészeti Szakképző Iskola Szent Benedek Gimnázium és Szakképző Iskola és Kollégium Balatonfüredi Tagintézménye néven a Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátsága fenntartásába került. A Lóczy Lajos Gimnázium és Két Tanítási Nyelvű Idegenforgalmi Szakközépiskola állami fenntartású.

A középfokú képzés irányultsága jelentős részben a környék munkaerő-igényének sajátosságaihoz igazodik.

Az önkormányzat önként vállalt feladatként biztosítja az alapfokú művészeti oktatást a Ferencsik János Zeneiskola működtetésével, amely fenntartása szintén a Klébersberg Kuno Intézményfenntartó Központhoz került.

Felsőfokú képzés a városban nem folyik, a város helyzete mégis szerencsésnek mondható, hiszen a közeli Veszprém egyeteme könnyen elérhető. A városban könyvtár és mozi működik.

A gyermekjóléti szolgáltatást, a szociálisan rászorulókat és az időkorúak ellátását a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ végzi. Az intézmény fenntartását 2013. július 1-től átveszi a Balatonfüredi Többcélú Társulás. Az intézmény 2011-től egy új, minden igény kielégítő új épületben működik, amely teljes körűen akadálymentesített. A városban élő idős emberek ellátását egy bentlakásos idősotthon látja el.

Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó önkormányzati feladatokat törvény határozza meg, mely szerint az önkormányzatnak gondoskodnia kell a háziorvosi, a házi gyermekorvosi, fogorvosi ellátásról, a védőnői és az iskola-egészségügyi ellátásról. Emellett gondoskodunk a járóbeteg szakellátásról is. Rendeletben szabályoztuk az öt háziorvosi, a három házi gyermekorvosi, és a négy fogorvosi ellátási körzetet. Az orvosok vállalkozási formában látják el feladatukat. Balatonfüreden, mint a térség központja egészségügyi centrum is egyben, itt a legjobb és legszélesebb körű az ellátás. Balatonfüreden 6 háziorvos rendel, 3 gyermekorvosi rendelő van. Biztosított az alapellátást és a járóbeteg szakellátást. A teljes járóbeteg szakellátás megközelítően harminc munkahelyet érint a városban. A Központi Ügyelet feladatát Városi Rendelőintézet látja el. Itt biztosított mind a fizikai, mind az info-kommunikációs akadálymentesítés is.

A városban található a méltán híres Állami Szívkórház, ahol a szív és érrendszeri betegek sürgősségi ellátását és rehabilitációs kezelését végzik évtizedek óta.

Közműszolgáltatások, közlekedés

Balatonfüreden a lakásállomány a KSH törzskönyvi adatai szerint 2009-ben 5686 db volt. Valamennyi lakás a közütemi ivóvízhálózatba bekapcsolt, tehát az ivóvízellátás 100%-ban megoldott. A szennyvízhálózat kiépítettsége körülbelül 80 százalékos.

Az elektromosáram-hálózat kiépítettsége megfelelő, a háztartási villamos energia fogyasztók száma 9859 háztartás. A közvilágítás további fejlesztésre mindenképpen szükség van. A gázzal fűtött lakások száma 4077, a lakosság vezetékes gázzal való ellátottsága 70 % körüli.

A város kommunális ellátása, a háztartási hulladék rendszeres gyűjtése, elszállítása és ártalmatlanítása megoldott. A szelektív hulladékgyűjtést Balatonfüred vezette be elsőként az országban.

A város, mint térségi központ a közszolgáltatások szervezésében is jelentős feladatokat lát el: a hulladékgazdálkodásban a PROBIO Zrt. 32 települést szolgál ki, a Dunántúli Regionális Vízmű 24 települést lát el ivóvízzel, és 20 településen oldja meg a szennyvízelvezetési feladatokat.

Balatonfüredet az országos közúthálózatba a 71. számú másodrendű közút kapcsolja be. A város a Székesfehérvár–Tapolca (29. számú) vasútvonal mentén fekszik. Balatonfüred a balatoni hajóforgalom egyik fő állomása; új, modern kikötővel. A hajózási idényben több helyről, így Siófokról, Balatonföldváról vagy Tihanyból is rendszeresen érkeznek járatok.

Balatonfüreden is keresztülfut a 71. számú főúttal párhuzamos, a part menti városokat és községeket felfűző regionális kerékpárút.(Balatoni Bringa Körút) Ezen a szomszédos települések kerékpárral könnyen elérhetővé váltak.

A helyi közlekedést közszolgáltatási szerződés keretében a Balaton Volán Zrt. biztosítja a városban. Mivel a tevékenység veszteséges volt, ezért az elmúlt évben felülvizsgálatra került a teljes közlekedés és új menetrend került bevezetésre. A vonalak újrászámozása megtörtént, egyszerűsödött az utastájékoztató és csökkent a korlátozó jelzéssel közlekedő járatok száma, a gerincjáratok esetén ütemes menetrend került kialakításra. Az 1. és 2. sz. helyi járatok szinte az egész város helyi járat megállóit érintik, megkönnyítve ezzel az utazóközönség közlekedését. 2012. január 1-től a korábbi 14 vonal helyett 5 kibővített vonalon közlekednek a helyi járatok, a tanulók és a nyugdíjasok kedvezményes árú bérlettel vehetnek részt a helyi közlekedésben.

Kulturális és természeti örökség védelme

Balatonfüred fő turisztikai vonzerejét a városban és környékén található számos épített-kulturális, illetve természeti érték, különlegesség jelenti, melyek védelme a város elsőrendű feladata. A műemlékekben gazdag város az elmúlt években is sokat tett az épületek felújításáért, egy-egy városrész rehabilitálásáért. A Balaton és a környező táj védelme pedig nemcsak a város, hanem a kistérségi és országos feladat is egyben.

Balatonfüred városrészei:

Balatonfüred területe a város történelméből adódóan több városrészre bontható:

1. Füredi városrész
2. Üdülőtelep
3. Arácsi városrész

A Füredi városrészben él a balatonfüredi lakosság túlnyomó része (72%-a) - melyre jellemző, hogy kevés a gyermek és a fiatalok, így elöregedés figyelhető meg. Ebben a városrészben a legmagasabb a foglalkoztatottak aránya, mivel ez a városrész rendelkezik a legtöbb városi funkcióval. Itt találjuk meg a városi központ szerepét alátámasztó intézmények többségét és dominánsak a kereskedelmi és a humán szolgáltatási funkciók.

Az Üdülőtelep városrész Balatonfüred idegenforgalmi központja. Ugyan a lakónépesség csupán 11%-a él itt, a nyári szezonban az itt tartózkodó vendégekkel együtt már a város legzsúfoltabb részévé válik. A Füredi városrészhez hasonlóan itt is probléma a népesség elöregedése. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 20% a többi városrészhez viszonyítva, melyet jelentősen befolyásol a szezonális. Itt a legmagasabb a

rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül és a foglalkoztatott nélküli háztartások száma.

Ebben a városrészben a gazdasági funkciók az uralkodóak, ezen belül az idegenforgalom és a kereskedelem jelentős szerepű. Az Üdülőttelep legfontosabb jellemzője a jövőben, hogy továbbra is a város lakosságának legfőbb megélhetési forrására, az idegenforgalomra specializálódik.

Az Arácsi városrész falusias jellegű, külön városrészközponttal rendelkező terület. Balatonfüred lakónépességének 16%-a választotta ezt a városrészt lakhelyéül. Itt él a legtöbb 15-59 éves lakos és a legtöbb 25 éves és idősebb felsőfokú végzettségű. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül a városi érték 26%-a. Az Arácsi városrész városrészközponti és lakófunkciói kiemelendők. A civil szervezetek ebben a városrészben aktívak és nagy a lakossági összetartás.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Balatonfüred Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekint, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Balatonfüred Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése

érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Balatonfüred Város Önkormányzatának alapvető célja, hogy a város olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris közösség erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzübeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Balatonfüred Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat, valamint a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény) alapján szervezi az egyes gyermekjóléti ellátásokat a [31/2011. \(IX.19\) önkormányzati rendelete a szociális ellátások, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás helyi szabályozásáról szóló helyi rendelet szerint.](#)

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az alábbi önkormányzati dokumentumokhoz kapcsolódik:

- 3/2001.(I.26.) számú képviselő-testületi határozattal elfogadott **Balatonfüred Város Jövőképe**
- **75/2011.(III. 31.)** számú határozattal elfogadott **Gazdasági Program 2011-2014.**
- A 186/2008.(VI.12.) számú képviselő-testületi határozattal elfogadott **Integrált Városfejlesztési Stratégia és annak 3. sz. melléklete szerinti antiszegregációs terv**

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az alábbi térségi, társulási dokumentumokhoz kapcsolódik:

- A Balatonfüredi Kistérségi Többcélú Társulás Társulási Tanácsa 14/2008.(III.28.) számú határozatával elfogadott, majd a 28/2011. (VIII. 1.) sz. határozatával felülvizsgált **Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv**
- A Balatonfüredi Kistérségi Többcélú Társulás Társulási Tanácsa által 2005-ben elfogadott, folyamatosan felülvizsgálat, legutóbb a 23/2011. (IV. 28.) számú határozatával elfogadott **Közoktatási Intézkedési Terv**
- A Balatonfüredi Kistérségi Többcélú Társulás Társulási Tanácsa 16/2009.(IV.2.) számú határozatával elfogadott **Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió**
dokumentációkban megfogalmazott célkitűzésekre és feladatokra.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzés részéhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisában található adatokat használtuk, továbbá figyelembe vettük az önkormányzatnál rendelkezésre álló nyilvántartások adatait. Támaszkodtunk az ágazati beszámolók megállapításaira, az egyes területeken dolgozó szakemberek tapasztalataira és figyelembe vettük a partnerek adatszolgáltatásait. Néhány esetben a 2011.évi népszámlálás adataiból illetve Balatonfüred statisztikai törzskönyvéből dolgoztunk.

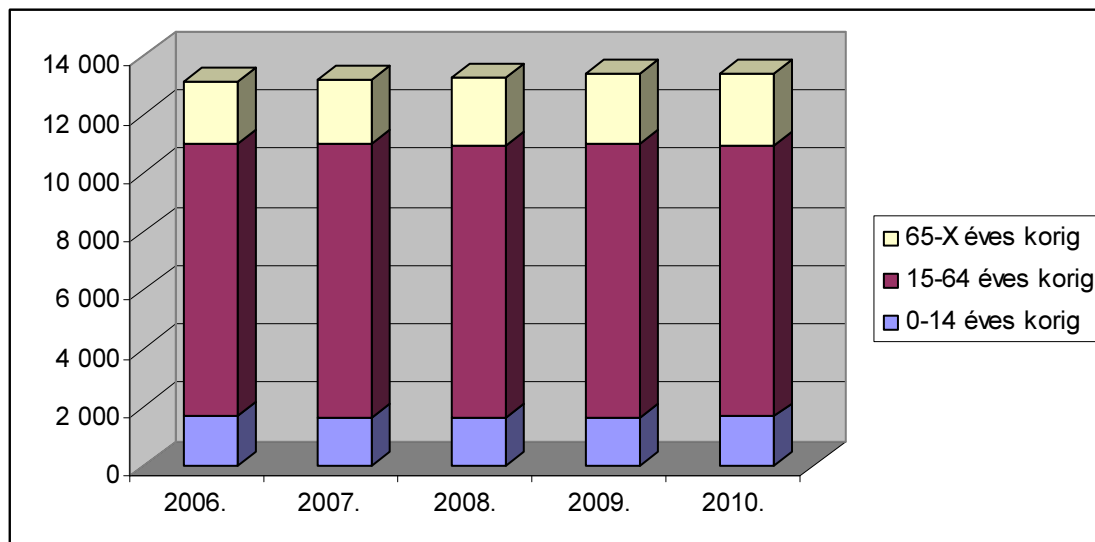
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A gazdasági és társadalmi változások hatására az utóbbi mintegy másfél évtizedben lényegesen módosult az ország népességének gazdasági aktivitás szerinti összetétele. A változások fő irányai a városokban az országgal megegyezők voltak. Erőteljesen, majd mérsékeltebben csökkent a foglalkoztatottak aránya. Mindennek hatására az aktív keresők jelentős csoportjai vonultak vissza a munkaerőpiacról, kiterjedtté vált a korengedményes nyugdíjazás és a rehabilitációs, rokkantsági ellátás igénybevétele, jelentős méreteket öltött a munkanélküliség, csökkent az eltartottak száma. Az ezredfordulót megelőző években a gazdasági aktivitás szempontjából kedvezőtlen folyamatok lefékeződtek, a stabilitás, illetve a növekedés jelei mutatkoztak, és a foglalkoztatottak száma, népességben belüli aránya szerény mértékben növekedni kezdett.

A változások a vidéki városok foglalkoztatási helyzetét eltérő mértékben érintették. Jóllehet a foglalkoztatottak számának csökkenése már a 2006-os évek második felében megkezdődött, de még nem alakultak ki jelentős eltérések városaink foglalkoztatottsági mutatói között, és az országos átlagtól sem tértek el markánsan a településkör aktivitási jellemzői. A városok lakosságára jellemző 44–45%-os foglalkoztatási arány alig 1 százalékponttal volt kedvezőbb az országos átlagnál, és városonként kissé szóródott.

Lakónépesség korcsoportok szerint						
Korcsoport	helyiségnév	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
0-14 éves korig	Balatonfüred	1 683	1 643	1 640	1 661	1 664
15-64 éves korig	Balatonfüred	9 344	9 340	9 325	9 369	9 295
65-X éves korig	Balatonfüred	2 118	2 203	2 314	2 392	2 442

A lakosság jövedelmi helyzete Balatonfüred városában időszakosan eltérőnek mondható. Nagyon sok az idény jellegű foglalkoztatás, mely főleg a turizmus miatt a nyár 3 hónapjára jellemző (szállodák, vendéglátó egységek).

Éves foglalkoztatók száma viszonylagosan kevés Balatonfüreden. A legnagyobb magánvállalkozás a TLC Kft., melynél a foglalkoztatottak létszáma meghaladja a száz főt. Másik felvevő piac, mely éves munkát biztosít a balatonfüredi lakosok számára a közsféra és utolsóként a sok kis vállalkozás, mely általánosságban véve 1-2 fő átlagos éves foglalkoztatásával foglalkozik. 10-50 fő feletti éves foglalkoztatók száma viszonylag kevés: ilyenek az évesen nyitva-tartó éttermek, szállodák, szociális és rehabilitációs foglalkoztatók.

Területi egység	A gyermeknépesség eltartottsági rátája			Az idős népesség eltartottsági rátája		
	1990	2001	2010	1990	2001	2010
Balatonfüred	31	20,1	17,9	16,7	20,5	26,3

A gazdaságilag inaktív népesség száma* (ezer fő)

Területi egység	2012.				2013.			
	I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév	I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév
Veszprém megye	114,8	115	112,1	112,1	115,4			

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Balatonfüred foglalkoztatási helyzetére jellemző az erős szezonális ingadozás. Ennek mértékét jól érzékelteti, hogy 2012. február 20-án 702 fő nyilvántartott álláskereső volt a városban, 2012. augusztus 20-án 316 fő. A 2012-es évben ez a két hónap jelentette a két szélsőértéket.

A foglalkoztatásban a turizmus változatlanul meghatározó szerepet tölt be. A szezonban az idegenforgalomhoz, kereskedelemhez kapcsolódó munkakörökben munkaerőhiány mutatkozik, míg a szezonon kívül kevés a munkahely. **Problémát jelent, hogy nincs elég, egész éves foglalkoztatást biztosító munkalehetőség a városban.** Az idegenforgalmi szezonban számos munkalehetőség kínálkozik, a téli időszakban viszont a munkanélküliség arányának megugrása tapasztalható. A szezonális az alkalmi és a „feketemunkának” kedvez.

Az elmúlt években számos lépés történt a szezonális mértékének enyhítése érdekében. Több, éves nyitva tartású magas színvonalú wellness szálloda nyílt a városban. Megjelent az F+K szektor. Több új üzem létesült (Adexgo Kft., 77 ING Kft.). Az idén jelentős, 50 fős létszámbővítést valósít meg a Termelés-Logistic-Centrum Kft.

A KSH 2011-es adatai alapján Balatonfüreden a *foglalkoztatottak* száma 5654 fő. A 2013. április 20-i adatok szerint a nyilvántartott álláskeresők száma 557 fő. Közülük 93 fő (16,7%-uk) 365 napot meghaladóan, folyamatosan szerepel az álláskeresők nyilvántartásában.

A nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népesség %-ban 6,17%. A munkanélküliségi ráta az országos átlagnál – amely jelenleg 11 % - lényegesen kedvezőbb.

Balatonfüreden a nyilvántartott álláskeresők száma 2009-től folyamatosan emelkedett 2011-ig, 2012-től csökkenést mutat. 2011-ben a 9612 fő 15-64 év közötti lakónépességből 598 főt tartottak nyilván álláskeresőként.

A nyilvántartott álláskeresők aránya a férfiak és nők között hasonló. A munkanélküliség a 31-35 éves korosztályt sújtja legjobban, általában ebben a korcsoportban a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők száma, arányuk 15 % körül volt 2009-ben és 2010-ben.

A tartós munkanélküliek aránya városunkban tartósan 10 % alatt van, a 2009-es gazdasági válság hatására emelkedett 6,1 %-ról 9 %-ra. Ezt követően csökkent 7,2 %-ra, majd 2011-ben ismét nőtt 8,3 %-ra. A nemek közötti arányokat nézve a vizsgált időszak első két évében a férfiak körében volt több 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli, majd ez a tendencia megfordult és 2010-11-ben már a nők között.

Az alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen emberek számára főként az idegenforgalmi szezon (szobalány, takarító, konyhai kisegítő) és a közfoglalkoztatás (településtisztasági feladatok, parlagfűmentesítés) nyújt elhelyezkedési lehetőséget. A szegénységben élők főleg az alacsony iskolai végzettségűek között vannak. Foglalkoztatásukra a 9-es feor-hoz kötött egyszerű, betanítást igénylő munkakörökben van lehetőség, mely főleg a közfoglalkoztatás keretében teljesezhet ki.

A közfoglalkoztatás által nyújtott lehetőségeket Balatonfüred városa jól kihasználja. Főleg a város külső képének javításában – utak, közterületek tisztítása, az önkormányzati területek karbantartása a feladat. Ezen felül szociális intézmények,

iskolák szociális ebédszállítási, karbantartási, valamint civilek működési feltételeinek biztosítására alkalmazzuk.

2011. évben *Balatonfüred* sikeresen pályázott az országos meghívásos közfoglalkoztatási programban. A 2011/6 számú vasúttisztasági idegenforgalmi közfoglalkoztatási programban a Balaton északi part 25 településének konzorciuma Balatonfüred gesztorságával vett részt, a megvalósító a Probio Zrt. volt.

A program célja: a regisztrált álláskereső és foglalkoztatás helyettesítő juttatásban részesülők részére átmeneti munkalehetőség megteremtése, az idegenforgalmi célprogram keretében a nagy forgalmú hazai és a nemzetközi vasútvonalak közvetlen környezetének megtisztítására és parlagfű-mentesítésére, és az idegenforgalom szempontjából kiemelkedő területek átfogó gondozására. A gyalogjárók környékének megtisztításával, a vasúti keresztezésekben a láthatóság javításával a balesetveszély csökkentése.

E program keretében 2011. április 08. - 2011. december 21 között 214 fő – ezen belül Balatonfüreden 34 fő - regisztrált álláskereső valamint bérpótló juttatásra jogosult személy munkaviszonyban történő napi 8 órás foglalkoztatása valósult meg. A program keretében 33 fő vett részt és vizsgázott le park és erdőápolási kisépkezelői, motorfűrészes kezelői és betanított parkgondozói tanfolyamokon.

2012. évben Balatonfüred ismét sikeresen pályázott az országos meghívásos közfoglalkoztatási programban. Az *Idegenforgalmi országos közfoglalkoztatási program* Balatonfüred gesztorságával a környező települések alkotta konzorcium keretében valósult meg, együttműködésben a MÁV-val és az állami közutak kezelőjével a Magyar Közút Nonprofit Zrt.-vel. A program 2011. május 24-től szeptember 30.-ig tartó időszakban tartott.

A közfoglalkoztatásban érintett 129 fővel Balatonfüred Önkormányzata kötött szerződést és a program során az átlagos állományi létszám 90 fő volt, Balatonfüreden 35 fő.

A központi programszerű foglalkoztatáson kívül: 2011. évben 06.01. – 09.30. közötti időszakban 10 főt és 10.04. -12.31 közötti időszakban további 10 főt foglalkoztattunk napi 6 órában közterületi takarítás, utcaseprés, zöldterület gondozás segédmunka munkakörben. Az őszi téli időszakban lombgyűjtés, síkosság mentesítés, hó eltakarítási munkákat is végeztek.

2012. évben 02.22. – 05.21. közötti időszakban 13 főt 6 órában a 04.01. – 05.31. közötti időszakban 4 főt 8 órában foglalkoztattunk napi 6 órában közterületi takarítás, utcaseprés, zöldterület gondozás segédmunka munkakörben.

Összességében a programok jól szolgálták, hogy a Balaton északi partja tiszta, rendezett, képet mutasson a nagy forgalmú nyári hónapokban és azoknak az embereknek egy jó része is munkajövedelemhez juthatott, akik a munkaerőpiacon már egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni.

A foglalkoztatáshoz való hozzáféréssel kapcsolatosan megállapítható, hogy a jó közlekedési lehetőségnek és a viszonylag kis távolságnak köszönhetően sokan járnak Balatonfüredről Veszprémbe dolgozni, kihasználva a megyeszékhely adta munkalehetőségeket.

A helybeli és helyközi tömegközlekedés viszonylag megoldott, mobilitási tényezők városon belül általánosságban véve megoldottak.

A *fiatalok foglalkoztatását* elősegíti a munkaügyi szervezet által működtetett Első Munkahely Garancia Program és a TÁMOP 1.1.2-es program. Ezek révén a munkaadó jelentős támogatást kap. A Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében a 25 év alatti fiatalok alkalmazása esetén is jelentős kedvezményeket lehet érvényesíteni. Ezen túl a munkaügyi szervezet képzések indításával is elősegíti az elhelyezkedési esélyek növelését. Ezek a Munkaügyi Hivatalon keresztül igénybe vehetők, de munkaerő piacra való átmenetet megkönnyítő programok nem eléggé propagáltak.

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezet a Veszprém Megyei Kormányhivatal Balatonfüredi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége, melynek feladata a rendelkezésre álló eszközök (munkahelyfeltárás, munkaközvetítés, humán szolgáltatások nyújtása, foglalkoztatáshoz kapcsolódó támogatások, képzések elősegítése) révén a munkaerő-piaci integráció elősegítése.

A helyi Munkaügyi Hivatalon kívül az „S.O.S.” Együtt-Egymásért Alapítvány a munkaerő-piaci integrációt, reintegrációt segítő szervezet, aki a hátrányos helyzetű munkavállalóknak, - melyeknek többsége szakképzettség nélküli 40 év feletti ember – alapítványi cél szerinti tevékenységét végrehajtva segít a foglalkoztatásban, a megfelelő munkahely megtalálásában.

Balatonfüreden a szegénységben élők és romák foglalkoztatása a többi munkavállalóval azonos feltételek mellett, képzettségüknek végzettségüknek megfelelően történik. A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására **pénzbeli szociális ellátás** nyújtható:

- Az időskorúak járadéka megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Támogatásban részesült 2012-ben 1 fő.
- Aktív korúak foglalkoztatását helyettesítő támogatás:/FHT/ hátrányos munkaerő piaci helyzetű aktívkorú személyek és családjuk részére nyújtott támogatás. Annak állapítható meg, akinek a megélhetése más módon nem biztosított és kereső tevékenységet nem folytat. A támogatás havi összege 22.800 Ft. 2012-ben 303 fő részére került megállapításra. Felhasznált összeg: 29.454.000 Ft. Míg 2009-ben 129 fő részesült ilyen támogatásban, 2012-ben közel 2,5 szerese. A munkanélküliek 99 %-a részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.
- Rendszeres szociális segély annak állapítható meg annak az aktív korúnak, aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti és kereső tevékenységet nem folytat, más megélhetése pedig nincs. 2012-ben 16 fő részére állapítottunk meg támogatást. Felhasznált összeg: 6.248.000 Ft.
- Ápolási díj: gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás: 2012-ben 18 fő részére biztosítottunk. Felhasznált összeg: 3.016.000 Ft.

- Lakásfenntartási támogatás: a szociálisan rászoruló háztatások részére a lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás. 2012-ben lakásfenntartási támogatásban részesült családok száma: 162. Adósság kezelési szolgáltatás nem került bevezetésre. Felhasznált összeg: 8.269.000 Ft.
- Átmeneti segély: a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére nyújtott támogatás. 2012-ben 262 család részesült segélyben. 60 család 2 ízben, 40 család 3 ízben, 156 család 1 ízben. A kifizetett összeg: 2.939.000 Ft.
- Temetési segély: annak állapítható meg, aki az elhalt személy eltemettetéséről gondoskodott, annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy köteles volt ugyan de a temetési költségek, megfizetése létfenntartását veszélyezteti. 2012-ben 11 fő részére nyújtottunk támogatást. 300.000ft. értékben

Természetbeni szociális ellátások:

- Közügy ellátás: a szociálisan rászorult személy részére az egészség megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadások csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás: 2012-ben 210 fő részére került megállapításra.
- Köztemetés: 2012-ben nem volt Balatonfüreden.
- Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság: annak a szociálisan rászorulóknak kerül megállapításra, aki vagyontalan és jövedelme nem haladja meg a nyugdíjminimum 120-150 %át. 2012-ben, 179 fő részére adtuk ki hatósági bizonyítványt, igazolva a támogatásra való rászorultságot.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Lakásfenntartási támogatás

Év	Támogatásban részesültek száma, ebből albérletben élő személyek		Felhasznált összeg
2009.	147 fő	22 fő	4.434.000,-Ft
2010.	147 fő	25 fő	5.088.200,-Ft
2011.	221 fő	35 fő	6.323.000,-Ft
2012.	224 fő	37 fő	8.258.000 Ft

Balatonfüreden jelenleg 71 db önkormányzati tulajdonú bérlakás található, amelyek néhány kivétellel mind szociális bérlakások. Komfortfokozat szerint a megoszlás az alábbi:

-	32	db	összkomfortos
-	35	db	komfortos
-	3	db	félkomfortos

-	3	db	komfort	nélküli
-	1	db		szükséglakás

65 db bérlakás teljes mértékben önkormányzati, 9 db lakás pedig vegyes tulajdonú épületben található, aminek állagmegóvási és felújítási szempontból van jelentősége. Néhány épületben elsősorban szigetelési, vizesedési, penészesedési problémák jelentkeznek, amelyeket az Önkormányzat - anyagi lehetőségeinek függvényében - folyamatosan próbál javítani, megoldani.

A lakók bérleti szerződés alapján használják az ingatlanokat. A bérleti szerződéseket a 2004. év után épült lakások esetében 6 évre, a korábban épített lakások esetében 3 évre kötjük. A bérlakásokat nyilvános pályázat útján adjuk bérbe, ahol az elsődleges elbírálási szempont a pályázó szociális és családi helyzete, lakáskörülményei. Jellemző a pályáztatások esetében, hogy egy lakásra 18-20-szoros a túljelentkezés. Alapfeltétel a bejelentett balatonfüredi lakcím, illetve hogy a pályázók tulajdonában nem lehet nagy értékű vagyontárgy, lakás- vagy egyéb ingatlantulajdon. Igyekszünk elsősorban a kiskorú gyermeket nevelő családokat segíteni. Évente átlagosan 4-5 lakást tudunk kiutalni. Sajnos egyre több alkalommal kényszerülünk bérleti díj és rezsiköltség tartozások miatt a bérleti szerződés felmondására. Az Önkormányzat lakáskezelő szerve igyekszik részletfizetési lehetőséggel támogatni az adósokat, ugyanakkor általános tapasztalat, hogy a közüzemi díjhátralékok és az átmeneti lakbértartozások növekednek, több bérlőnél az ivóvíz fogyasztási helyet a szolgáltató leszűkíti, az elektromos és gázfogyasztás esetében pedig akár a mérőóra is leszerelésre kerül. A tartozás behajtások iránt indított eljárások hosszadalmasak és költségesek a tulajdonos részére, és sok esetben a bérlők vagyontalansága és letiltható jövedelem hiányában eredménytelenül zárulnak.

A lakásra várók száma a városban megközelítőleg 80-100 család, erről jegyzéket az Önkormányzat nem vezet, a kiírt pályázatokról a helyi sajtóban, médiában, a hivatal hirdetései között, ill. a szakosztályon lehet információhoz jutni. A közelmúltban megnövekedett azon jelentkezők száma, akiknek lakástulajdonát devizahitel miatti eladósodás okán végrehajtás, árverezés fenyegeti, és ezért szintén önkormányzati bérlakásra tartanak igényt. A jelenleg hatályos lakásrendelet - mivel ingatlantulajdonnal rendelkeznek - az ő pályázati lehetőségüket kizárja.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

A „Füredet a fürediekért” című, KDOP-3.1.1/-1f-2010-0001 azonosító számú városrehabilitációs projekt keretében az önkormányzat elkészítette a város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját. Ennek 3. sz melléklete az antiszegregációs terv.

A Városrehabilitáció 2007-2013 Kézikönyvben foglaltak szerint azon területek minősülnek szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. (A szegregációs mutatót a KSH a 2001-es népszámlálási adatokból állítja elő).

Az antiszegregációs tervben rögzítésre került, hogy a Központi Statisztikai Hivatal Népeségstatisztikai főosztálya által készített adatok szerint a 2001-es népszámlálás adatai alapján Balatonfüreden nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum feltételeinek. Balatonfüreden tehát telep, szegregált terület nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés az esélyegyenlőségi célcsoport számára teljes mértékben biztosított. Az egészségügyi ellátás helyszíne a Balatonfüredi Egészség ház Társasház. Ennek tulajdonosa – korábbi Képviselő-testületi döntések értelmében - részben az Önkormányzat, részben az alapellátást biztosító vállalkozások. Az egészségügyi alap-, és szakellátás elhelyezése egy épület-tömbben történik, így az elérhetősége, rendelesek közötti kommunikáció lehetősége, valamint a progresszív betegellátás feltétel rendszere maradéktalanul biztosított. A rendelesek szervezése a nap teljes időtartamának lefedésével történik. A 8.00-16.00 óra közötti időszakban folyamatosan rendelkezésre áll az alapellátás, úgy a felnőtt, mint gyermek háziorvosi szinten. A fogászati alapellátás szintén némi időbeli hiatus van ugyan, de tekintve a fogászat nem akut ellátási igényét, ez nem zavaró az ellátó rendszerben. 16.00-órától másnap reggel 6.0 óráig kistérségi központi ügyeleti rendszer működik, mely a város és városkörnyék u.n. vegyes ügyeleti formában történő ellátását biztosítja.

Technikailag biztosított az ellátás elérhetősége, időpont egyeztetési alapon is. Ezt egészíti ki a beteg behívó rendszer működése, mely sorszámok és behívási display-k működésével mindenki számára nyomon követhető és jól szervezett ellátást jelent.

Az épületben működik a mindenki által probléma nélkül működtethető, mozgássérültek használatára is kialakított lift. A felvonóban kialakításra került a hangbemondásos rendszer is, így a gyengén látók is simán tudják működtetni azt. A mozgássérültek fogadására akadálymentes feljárat lett kialakítva az épület minden bejáratánál. Ezt egészíti ki a mozgássérült-platform, mely a gépkocsival szállított betegek padló szintű – emelés nélküli – rendelesekre történő feljutását teszi lehetővé.

Az alap-, és járóbeteg szakrendelesek egy épületbe integrálása az ellátások leggyorsabb és legkorszerűbb formáját képviselik. Az országos problémát jelentő beteg várakozási idő és előjegyzési rendszer Balatonfüred városában nem gond. A rendeleseken az adott napokon megjelenő betegek ellátásra is kerülnek. Kétségtelenül itt is megtalálható váró/előjegyzési rendszer / labor, neurológia, reumatológia / azonban ennek mértéke messze az országos alatt van. Az arácsi városrészben külön felnőtt házi- és gyermekorvosi rendelő működik.

A *prevenációs és szűrőprogramokhoz* való hozzáférés szintén biztosított a védőnői hálózaton keretében az alábbiak szerint:

- -0-4 napos korban elvégezendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, 1,3,6 hó, 1,2,3,4,5,6 éves kori kötelező szűrővizsgálatok végzése (pszichosomaticus állapot, vérnyomás, látás, színlátás, hallás szűrés) a védőnői tanácsadóban a rendelőintézetben, önálló védőnői tanácsadás keretében, igény szerint előzetesen egyeztetett időpontban
- Népegészségügyi célú méhnyakszűrés 2010 óta folyik a városban
- Egészségnapok keretében vérnyomás, vércukor, testzsír mérés, BMI, mell-, here-, bőrdaganat prevenációs tanácsadás, táplálkozási tanácsadás, szakorvosi tanácsadás.
- jelenleg Veszprém megyéből Balatonfüred a résztvevője TÁMOP-6.1.4 Koragyermekkori (0-7) év program kiemelt projekt-nek
- Balatonfüred város támogatásával megvalósuló HPV elleni védőoltás a 13 éves lányok részére program szervezésével
- „Szív Napja” vetélkedő a városi általános iskolák 7.-8. osztályainak részvételével.
- Egészségnapi rendezvény és Egészségnevelő előadások tartása az általános és középiskolákban.

- Középiskoláinkban - minden tanévben 2 alkalommal- Véradás kerül megrendezésre a Magyar Vöröskereszt segítségével.
- A kollégium lehetőséget biztosít a délutáni egészségnevelésre is. Sikeresen „működik” a Csecsemőgondozási szakkör és Tini Klub. Az elsősegély tanfolyam szervezés alatt.

A városban *a fejlesztő ellátáshoz való hozzáférés* a Nevelési Tanácsadón keresztül biztosított. A balatonfüredi Nevelési Tanácsadó 27 éve látja el a pedagógiai szakszolgálati feladatokat Balatonfüreden és a környék 21 településén. A körzetükhöz 20 nevelési- oktatási intézmény tartozik. A Gyermekvédelmi törvény 17. § (1) c./ pontja alapján a „gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot lát el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében”.

A Tanácsadó pszichológiai, pedagógiai, gyógypedagógiai, vizsgálatokat végez, szakvéleményt készít, melynek alapján javaslatot tesz a szülőknek, pedagógusoknak a gyermekkel kapcsolatos bánásmódra, teendőkre. Kiemelkedő feladatuk a gyermekek nevelésével kapcsolatos tájékoztatás, segítség nyújtása a jelentkező szülők, pedagógusok számára. Pszichológiai és pedagógiai terápiáik jellegétől és módszereitől függetlenül mind a gyermekek elfogadását, a beilleszkedését, a megfelelő teljesítményét segítik, mellyel egyúttal elősegítik/támogatják a közvetlen- és tágabb környezetükbe, majd a társadalomba való beilleszkedésüket, a mindennapjaik „pozitív” megélését.

A pszichológiai ellátás bővült ugyan, de a családterápiás foglalkozások újbóli indítása – rajtuk kívülálló okok miatt - még megoldatlan. Szükségesnek látják önismereti és konfliktuskezelő tréningekkel segíteni a serdülő és fiatal korú diákokat. Ehhez azonban személyi (családterapeuta) és tárgyi feltételeik sem biztosítottak teljes mértékben.

Az ellátott gyermeklétszámmra vonatkozó adatok:

A 2011/2012 tanév OM statisztika adatai alapján

- nevelési tanácsadáson (szűrés, terápia) volt 496 fő
- iskolaérettségi vizsgálat: 28 fő
- logopédiai terápiában 147-en vettek részt

A 2012/2013-as tanévben:

- nevelési tanácsadáson terápiában van 264 fő (szűrések nélkül)
- logopédiai terápiában 178 fő vesz részt
- iskolaérettségi vizsgálat: 27 fő
- kiadott szakértői vélemények 50 db

A közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjai megjelennek. A Járási Népegészségügyi Intézet munkatársai a városban működő 3 általános iskolába rendszeresen járnak a közétkeztetést ellenőrizni, segíteni a főzőkonyhákat, hogy minél könnyebben tudják bevezetni a „A RENDSZERES ÉTKEZÉST BIZTOSÍTÓ, SZERVEZETT ÉLELMEZÉSI ELLÁTÁSRA VONATKOZÓ TÁPLÁLKOZÁS-EGÉSZSÉGÜGYI AJÁNLÁS KÖZÉTKEZTETŐK SZÁMÁRA” című ajánlást. Az egészséges táplálkozás szempontjairól a 4.3. pontban szólnunk részletesebben. Balatonfüred Város rendelkezik Egészség Tervvel.

A sportprogramokhoz való hozzáférés területén elmondható, az Önkormányzat sportkoncepciójában megfogalmazta, hogy az egészségmegőrzés és a mozgás gazdag életmód iránti igény felkeltése érdekében szerepet vállal a szabadidősport feltételeinek fejlesztésében. A támogatások során kiemelt figyelmet fordít a tömegsport tevékenységre, a nagyobb tömegeket megmozgató rendezvények támogatására. Költségvetése függvényében fejleszti a város szabadtéri sportlétesítményeit, játszótereit. Sportpályák, Kiserdei játszótér, futópálya, kerékpárút, stb. Testvérvárosaival kialakított sportkapcsolatok keretében is lehetőséget biztosít külföldi versenyeken való megmérettetésre. (Tájfutás, sakk)

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosítja. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások a város minden lakosa számára egyenlő eséllyel elérhetők. Az intézmény a preventív és korrektív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az intézmény szolgáltatásait igénybevevők önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez, önkéntesek és segítő közösségek bevonásához, valamint ellátja a kliensek jogainak fokozott védelmét.

E tevékenységeket a következő szociális alapszolgáltatásokon keresztül biztosítja: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás: idősek klubja, fogyatékosok nappali intézménye, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás.

A Családsegítő Szolgálat a családgondozás keretében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A kapott jelzés alapján a családsegítő szolgálat munkatársa felveszi a kapcsolatot a szociális és/vagy mentálhigiénés problémákkal küzdő családdal, személylyel és tájékoztatja a problémára vonatkozó a családsegítés körében nyújtható szolgáltatásokról.

A Családsegítő Szolgálat által 2012.-ben ellátottak

Nem, életkor	18-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	összes
férfi	5	11	40	17	73
Nő	3	5	30	13	51
összesen	8	16	70	30	124

A családsegítés szolgáltatását igénylők összetételében a gazdasági aktivitásuk vonatkozásában meghatározó a munkanélküliek és az inaktívak aránya (pl.: rendszeres szociális segélyben, nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők).

Az iskolai végzettség kapcsán megállapítható a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma a legmagasabb az ellátást igénybevevők közül. A kliensek segítséget kapnak az anyagi problémákkal kapcsolatos ügyintéзésekben, a lelki-mentális diszfunkciók, egészségkárosodás következményeként felmerülő problémák,

családi-kapcsolati zavarok, foglalkoztatási problémák enyhítésében. A pszichiátriai, illetve szenvedélybetegségek (alkoholizmus) okozta problémák kezelése, - amelyek a környezettel való állandó ütközésekben, a társadalmi normák megszegésében, konfliktusokban nyilvánul meg, valamint a család normál működésében okoz súlyos problémákat- nagyon összetett, a szolgálat részéről történő segítségnyújtás ki kell, egészüljön szakellátás, család és egyéb támogató környezet igénybevételével. A családsegítés a családgondozói tevékenységet az egyénnel, a családdal közösen megbeszéltek szerint elkészített, adott esetben írásban is rögzített együttműködési megállapodás alapján, személyes segítő kapcsolat keretében végzi. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes és térítésmentes. A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ családsegítés területén négy főállású szociális diplomával rendelkező szakképzett személy dolgozik.

A szolgáltatás nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése tudomásunk szerint nem történt.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül a rászorulókat részére az ápolási díj, a közgyógyellátás, temetési segély, egyéb segélyek megállapításakor érvényesül.

3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Balatonfüreden rendkívül aktív közösségi élet folyik. A közösségi terek infrastrukturális kialakítása jórészt a 2004-2011 között elnyert európai uniós támogatással tudott megvalósulni. 2006-ban került átadásra az új képzőművészeti galéria és a Balatoni Borok Háza. Az Ékkő II. projekt keretében 2010-ben megújult a Jókai Emlékmúzeum, új látogatóközpont létesült és elkészült a nemzetközi kiállításoknak is helyet adó Vaszary villa. Ezek az intézmények a Füredkult Nonprofit Kft. üzemeltetésében működnek. A Norvég Alap támogatásával megújult az arácsi faluközpont szívében a népház és posta épülete. A két megújult épületben aktív közösségi élet zajlik.

A könyvtárak a helyi közélet központjai, az olvasás és tanulás színterei, a kötődés és a közösségi identitás forrásai. A városi könyvtár az óvárosban, az arácsi városrészben fiókkönyvtár működik, biztosítva a város szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárását és megismertetését, a helyi művelődési szokások gondozását, gazdagítását, a gyermekek és fiatalok, időskorúak művelődési, művészeti és közösségi életének segítését. Emellett biztosítja az iskolarendszeren kívüli öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőtt oktatási lehetőségeket, mérsékli a hátrányos helyzetű rétegek kulturális elesettségét. A könyvtár állománya 2012. december 31-i állapot szerint összesen: 82.911 könyvtári egység volt. Az intézmény aktívan vesz részt a város közösségi életében. Különösen sikeresek voltak középiskolások és a felnőtt olvasók számára szervezett európai uniós rendezvényei, a Civil Szabadegyetem rendezvényei, az Őszi Könyvtári Napok tematikus rendezvényei, a "Világjárók"- vetített-képes előadássorozatok, a 2012-ben indított „Köztünk élnek” – beszélgető-sorozatok.

Kiemelkedően jó az együttműködés a városban működő civil szervezetekkel, alapítványokkal. Közös rendezvényeket szerveznek, közös pályázatokon vesznek részt, helyet adnak a civilek saját rendezvényeinek.

A városban közel 90 civil szervezet működik, esélyegyenlőségi szempontból néhányat kiemelünk a teljesség igénye nélkül: Az *Életmód klub*: Az egészséges életmód

népszerűsítését tűzték ki célul, foglalkozásaik nyitottak, bárki látogathatja őket. Kéthetente tartanak foglalkozást, havi egy alkalommal pedig olyan előadást szerveznek meghívott előadóval, ami szélesebb érdeklődésre is számot tart. Az ő szervezésük az Egészségnap elnevezésű egész napos rendezvény, amelyen az előadások mellett különböző egészségügyi szűrővizsgálatokat is végeznek. *Nyugdíjas klub*: közel 40 évvel ezelőtt alakult, Változatos programokat biztosítanak a tagságnak. Az ismeretterjesztő előadásoktól a havi gyakoriságú kirándulásokig minden megtalálható náluk. Több városi rendezvény alkalmával nyújtanak segítséget a civil szervezetek: a Reformkori Hagyományőrzők Társasága rendszeresen részt vesz rendezvényeken, a Nagycsaládosok Egyesülete vállalta több gyermekrendezvény – többek között a városi gyermeknap - megszervezését és lebonyolítását. Az önkormányzat korrekt partneri kapcsolatot tart fenn a civil szervezetekkel. Pályázat útján évente 4.000.000.- Ft-tal támogatja a tevékenységüket.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztán tartása biztosított. A füredi állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik feladati ellátásáról. Ennek során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

A nehéz anyagi helyzet következményeinek enyhítését célozza a különböző *adományok gyűjtése, és a rászorulókhöz való eljuttatása*. A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ együttműködik a Vöröskereszt helyi szervezetével, civilekkel, akiktől ruhaadományokat, a Magyar Máltai Szeretetszolgálattól pedig tartós élelmiszereket kap, és juttat el a rászorulókhöz. Ezen kívül élelmiszervásárlási utalvánnyal és tűzifával is segíteni a nehéz helyzetben lévőket.

A Gyermekjóléti Szolgálat, tevékenységi körébe tartozó feladatként szervezi a magánszemélyek, vállalkozók, valamint egyházi-és civil szervezetek által felajánlott anyagi és tárgyi eszközök rászorulókhöz történő eljuttatását is.

2012-ben 113 alkalommal, összesen 88 gyermek (és családjuk) számára juttatott el élelmiszer illetve egyéb jellegű tárgyi adományt. A következő felajánlások-illetve szolgáltatások közvetítését, hasznosítását valósította meg:

- Egy balatonfüredi vállalkozó jóvoltából december hónap folyamán 10, Szolgálat által gondozott, rászoruló család számára adott át étkezési utalványokat.
- A Magyar Máltai Szeretetszolgálat, 30 az intézmény által gondozott rászoruló családhoz juttatott el általunk-, tartós élelmiszerekből összeállított csomagokat.
- A Magyar Élelmiszerbank Egyesület tartós élelmiszerekből álló egységcsomagjait –halmozottan hátrányos helyzetű, ellátási területünkön élő gyermekes családok számára juttatta el.
- A Baptista Szeretetszolgálat által elindított karácsonyi „CIPŐSDOBOZ-AKCIÓ” hivatalos átvevőhelyeként részt vett az adományok rendszerezésében, amelyek 194 rászoruló, Balatonfüreden élő kisgyermekhez kerültek.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma nemzetiségi önkormányzat segíti a balatonfüredi cigányság összefogását, szociális helyzetének javítását, a gyermekek iskoláztatását, szorgalmazza továbbtanulásukat, és munkalehetőségeket is felkutat.

Alapelvük, hogy a Balatonfüreden élő többségi társadalommal fenntartsák a békés egymás mellett élést, de ez ne beolvadást jelentsen, hanem a roma identitástudat megőrzése, a roma hagyományok ápolása, a cigány nyelv megtartása és tanítása kísérlje.

Az esélyegyenlőségi feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni azt is, hogy Balatonfüreden a lakosság körülbelül 1-2 %-a cigány származású. A cigány származású népesség iskolai végzettsége jelenleg alacsony, többnyire általános iskolai vagy szakmunkás végzettséggel rendelkeznek.

A cigányság körében a fiatalok tanulási hajlandósága erősebb az idősebbeknél. Főként az általános iskolát szeretnék befejezni, illetve szakképző iskolát vagy OKJ-s tanfolyamot végeznének el szívesen. Egyre több a középiskolába járó, illetve érettségi vizsgát tett fiatal. Felsőfokú végzettséget 2-3 roma fiatalnak sikerült szereznie.

Balatonfüreden 40 roma család, mintegy 250 fő él. Jelentős részük az ún. felső városrészben lakik. Balatonfüreden nincs cigánytelep, vagy cigány utca, nem volt és jelen pillanatban sincs kiélezett cigány–magyar kérdés. Az itt élő cigányság helyzete a megyében lévő frekventált területekhez képest (pl. Devecser, Ajka, Berhida) kedvezőbb, de a viszonylag kis létszám ellenére az alapvető problémák, azonosak a többségi társadalomban élőkkel, (például a munkanélküliség, lakásproblémák) náluk is fellelhetők.

A roma munkanélküliség minimális a városban, nyáron szezonális munka van, a téli időszakban kevesebb a munkalehetőség. A nemzetiségi önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Járási Munkaügyi Központ Balatonfüredi Kirendeltségével. Jelenleg 4 fő van, aki az általuk szervezett képzésen részt vesz: 2 fő szakács 2 fő pedig bolti eladó és pénztáros szakmákban.

A településen élő cigány családok jelentős százaléka saját tulajdonú lakással rendelkezik. Folyamatosan szorgalmazzák lakásuk felújítását, illetve állagmegóvását. A nemzetiségi önkormányzat ismeretei szerint a legnehezebb helyzetben azok a fiatalok (négy-öt család) vannak, akik gyermekeikkel szükséglakásban, illetve albérletben laknak. Anyagi helyzetük nem teszi lehetővé, hogy saját lakáshoz jussanak. Az önkormányzati bérlakások is csak ideiglenes megoldást nyújtanak részükre. Önkormányzati segítséggel az elmúlt időszakban sikerült megoldani 1-2 roma család lakásproblémáját.

A cigány lakosság körében korábban végzett felmérések eredménye azt mutatta, hogy nem jelentős azon, krízishelyzetben lévő családok száma, ahol a jövedelem és a lakáskörülmények a minimális szükségletek kielégítésére sem elegendőek. Elmondható továbbá az is, hogy Balatonfüred városában nincs „cigánykérdés”, az itt élő roma kisebbség beilleszkedése példaértékű.

A nemzetiségi önkormányzat kiemelt hangsúlyt fektet a gyermekekre, tanulmányi eredményeiket figyelemmel kíséri. Jelenleg általános iskolában 49, középiskolában

oktatási intézményben 17 gyermek tanul. Az általános iskolába járó cigány gyerekeknél általában jó eredmények és jó szülői hozzáállás tapasztalható. Iskolalátogatásuk folyamatos, és jó hír, hogy évek óta minden gyerek továbbtanul, sikeresen szakmát, érettségit szerezve. Többen már dolgoznak saját szakmájukban (pl. szakács, autószerelő, pénztáros). Pozitívumot jelent az évek óta történő táboroztatásuk, amely nemcsak a kikapcsolódásra korlátozódik, hanem nevelési jellegű és kulturális programokkal is ellátja őket.

A roma fiatalok aktívan vesznek részt a város sportéletében: AROMAX csapatuk minden évben mintegy 20 fővel benevez a balatonfüredi kispályás focibajnokságba. A nemzetiségi önkormányzat romákat érintő megoldatlan problémáról nem tud.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs elegendő egész éves foglalkoztatást nyújtó munkahely	További munkahelyteremtő beruházások ösztönzése, új, éves munkahelyek létesítése
Munkanélküliség az alacsonyan iskolázottak között	Részvétel a közmunkaprogramban
Nincs elég munkalehetőség szezon kívül az alacsony iskolázottságú munkavállalóknak	Uniós pályázatokban közfoglalkoztatási projektet vállalkozás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Balatonfüred városban a gyermek és fiatalkorúak száma 2011 fő, a lakosság 14,5 %-a. Életkori megoszlása a következő:

Évek	2010.	2011.	2012.
0-3 éves korig	352	296	310
4-6 éves korig	365	390	368
7-14 éves korig	796	807	850
15-18 éves korig	490	479	483
Összesen:	2003	1972	2011

Az állandó népességet tekintve az egyes korosztályokon belül a nemek közötti megoszlás közel azonos. A 15-17 éves nők és férfiak azonos, 1,3 %-os arányt képviselnek.

2012. évben a védelembe vett gyermekek száma: 31 fő volt. (1,5 %) A hátrányos helyzetű gyermeke száma Balatonfüreden 148 fő (7,3 %), a halmozottan hátrányos

helyzetű gyermekek száma: 34 fő.(1,7 %.) Ebből kiskorú 162 fő. Óvodás korú: 34 fő, általános iskolás korú: 79 fő, középiskolás korú: 49 fő.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a központi költségvetés biztosítja, és a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint állapítja meg a jogosultságot. 2012. évben Balatonfüred tekintetében 198 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, az Önkormányzatot terhelő kiadás 2.296.800,-Ft volt. A korcsoportok szerinti megoszlást az alábbi táblázat mutatja.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült					
2010. évben		2011. évben		2012. ben	
Kor	gyermek	Kor	gyermek	Kora	gyermek
0 – 6 éves	52	0 – 6 éves	48	0 – 6 éves	41
7 – 14 éves	75	7 – 14 éves	52	7 – 14 éves	79
15 – 18 éves	40	15 – 18 éves	93	15 – 18 éves	58
18 évesnél több	8	18 évesnél több	23	18 évesnél több	20
Összesen:	175	Összesen:	216	Összesen:	198

A települési önkormányzat képviselő-testülete a Gyvt.-ben, illetve helyi rendeletében meghatározott feltételek szerint állapítja meg a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást.

A szociális ellátások, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás helyi szabályozásáról szóló Balatonfüred Város Önkormányzata Képviselő-testületének 31/2011. (IX.19.) rendelete 12.§-a foglalja össze a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó előírásokat.

Ezek szerint a Képviselő-testület rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapíthat meg, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül. Elsősorban a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás.

A támogatás mértéke gyermekenként és alkalmanként a 10.000 Ft-ot, családonként éves szinten az öregségi nyugdíjminimum mindenkor legkisebb összegének 200 %-át nem haladhatja meg. Egy naptári évben 1 család maximum 4 alkalommal részesülhet támogatásban.

Balatonfüreden 2012. év során 547 fő részesült *rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban*, az önkormányzatot terhelő kiadás 10.983.000,-Ft volt. *Fontos megjegyezni, hogy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti kérelmet egy esetben sem utasított el az önkormányzat. A támogatást elsősorban közüzemi díjtartozás rendezésére, téli időszakban tüzelő költségeire, gyógyszer-, orvosi kezelés, tanévkezdés költségeire kérték a családok.*

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek számát és az kifizetett összeg alakulását 2009-2012 között az alábbi táblázat mutatja be.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma:			
Év	Fő	Elutasítottak	Kifizetett összeg

		száma	
2009.	681	-	6.757.000,-Ft
2010.	673	-	6.167.000,-Ft
2011.	587	-	7.857.000,-Ft
2012.	547	-	10.983.000 Ft

Megállapítható, hogy **rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma 2009-ben és 2010-ben több, mint 100 fővel volt magasabb, mint az elmúlt évben.** Az utóbbi 2 évben jelentősen csökkent ezen támogatásban részesülők száma. A kifizetett összeg viszont a támogatásban részesültek számának csökkenése ellenére is 2009-hez képest 61 %-kal nőtt. Megfelelő tájékoztatással, a szülők informálásával elérhető, hogy a rászorultak nagyobb számban vegyék igénybe ezt a támogatást.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó ellátást kiegészítheti, valamint a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint más támogatásokat is megállapíthat. **A gyermek jogán járó helyi juttatások Balatonfüreden az alábbiak.**

1./ Elismerve az *oktatáshoz kapcsolódó többletköltségeket*, a Képviselő-testület a Balatonfüreden állandó lakcímmel rendelkező, balatonfüredi közoktatási intézményben tanuló részére, kérelemre biztosítja a helyi járatú éves tanulóbérlet költségét rendkívüli gyermekvédelmi támogatásként annak

- akinek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult
- aki két vagy több eltartásra szoruló gyermeket nevel
- aki gyermekét egyedül neveli
- akinek gyermeke tartósan beteg.

Helyi járatú éves tanulóbérlet támogatásban részesült 2012. évben 388 fő balatonfüredi közoktatási intézményben tanuló diák, az önkormányzatot terhelő kiadás 7.605.000,-Ft volt.

2./ Balatonfüreden *problémát jelent*, hogy évről-évre csökken a születések száma.

A Képviselő-testület figyelembe véve az újszülött gyermek érkezésével kapcsolatos családi kiadások növekedését, alanyi jogon egyszeri pénzbeli támogatást biztosít annak a szülőnek, aki gyermeke születését megelőzően legalább 3 éve balatonfüredi állandó lakcímmel rendelkezik, életvitelszerűen a városban él, és a támogatás megállapításakor a gyermek balatonfüredi állandó lakos.

A támogatás összege 2012. évben

- a.) első gyermek után 70.000 Ft
- b.) második gyermek után 90.000 Ft
- c.) harmadik gyermek után 100.000 Ft
- d.) minden további gyermek után 100.000 Ft

A támogatást a gyermek 1 éves koráig lehet kifizetni.

Az elmúlt években a születések számát, az újszülött támogatásban részesültek számát és a kifizetett összeget az alábbi táblázat mutatja:

Év	Születések száma	Támogatásban részesült újszülöttek száma	Kifizetett összeg
2009	112	94	6.780.000,-Ft.
2010	97	84	6.240.000,-Ft
2011	105	79	6.190.000,-Ft
2012	106	81	6.520.000 Ft

Az önkormányzat 2012 évben újszülött-gyermek támogatásban részesített 81 gyermeket, az önkormányzatot terhelő kiadás 6.520.000 Ft volt.

Megállapítható, hogy a csökkenő születésszám ellenére az újszülött gyermekek támogatására fordított kiadás évek óta közel azonos összegű.

A *gyermekétkeztetés* Balatonfüreden valamennyi nevelési –oktatási intézményben megoldott. 2012. évben 382 gyermek részesült támogatott étkezésben.

A normatív támogatás 1.-8. osztály esetében 100% térítési díjkedvezményben nyilvánul meg, a középiskolások esetében pedig 50%-os térítési díjkedvezményt jelent. E mellett **20 gyermek részesült 50 %-os** önkormányzati étkezési térítési kedvezményben.

2012. évi támogatott étkezések

Sorszám	Intézmény	Fő/adag	Ft
1.	Bölcsőde	4	300 560
2.	I. Óvoda	47	3 198 720
3.	II. Óvoda	36	2 417 400
4.	III. Óvoda (Pécsely is)	37	2 522 800
5.	Bem J. ált. isk. 8 hó (Pécsely is)	46	3 149 760
6.	Fekete I. Általános Iskola 4 hó	3	229 160
7.	Eötvös L. Általános Iskola	111	7 568 400
8.	Radnóti M. Általános Iskola	98	6 677 600
Összesen		382	26 064 400

Ingyenesen étkezett az óvodákban 62 fő, az általános iskolákban 96 fő, 50 %-os kedvezményre volt jogosult 204 fő.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről nem áll rendelkezésünkre információ.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 3.5. pontban jeleztük, hogy Balatonfüreden telep, szegregált terület nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Balatonfüreden a *területi védőnői ellátás* a 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet szerint biztosított. A gyermekek ellátása kiterjed az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekekre. A városban a védőnői körzetek száma az elmúlt 5 évben nem változott. 5 területi védőnő gondoskodik a feladatok ellátásáról. Betöltetlen státusz

nincs. Közülük 1 fő általános iskolákat látja el, 1 fő pedig ifjúsági védőnő a középiskolákban. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma évről évre csökken, míg 2008-ban 98 volt, 2012-ben lecsökkent 84-re. A csökkenés a születések számának csökkenésével indokolható.

Jelenleg három teljes munkaidőben foglalkoztatott, területi ellátási kötelezettséggel működő *gyermek háziorvosi körzet* működik Balatonfüred városban. A megelőző években jogilag és TB finanszírozás adta lehetőség alapján további egy körzet működött, területi ellátási kötelezettség nélkül.

A gyermekorvosi körzetek területi ellátási kötelezettsége Balatonfüred városra terjed ki, átfogva a teljes területet / utcajegyzék alapján / illetve a teljes érintett gyermek korosztályt. A balatonfüredi betegeken kívül jelen vannak a körzetekben a kistérségből kátyával ide bejelentkező gyermekek is.

A körzetek elérhetősége maximális mértékben biztosított. A rendelesek meghatározása úgy történt, hogy a rendelési idők egymást követik és így lefedik a teljes napot. Az éppen működő rendelés köteles ellátni a nem rendelő körzetek akut betegeit is, így az ellátás teljes mértékben „szünetmentes”. A technikai megközelítési lehetőség megfelel minden uniós elvárásnak. Pályázati pénzből kialakítottuk az önálló bejáratot, külön az akadálymentes feljáratot, így tolószékkel, bármilyen babakocsival a rendelés közvetlenül is megközelíthető.

A kocsival érkező, esetleg tolószékes betegek fogadására az udvarban színtezett platform került kialakításra, mely lehetővé teszi a mentő és a mozgássérültek autójának közvetlen, akadálymentes fogadását.

Betöltetlen területi ellátással rendelkező körzet nincs. A körzetekből szakorvosi ellátásra továbbküldött betegek a lifttel közvetlenül és azonnal eljutnak a szakellátási rendelesekre.

A *0–7 éves korúak speciális ellátási igényt* jelentő betegek ellátására adottak a technikai és személyi-, szervezési feltételek.

Az ellátási igénytől függően biztosított az u.n. elkülönített vizsgálat lehetősége, mely a 3 körzetre vonatkozóan 1 külön helyiséget jelent. Ugyanezen elv alapján megoldható a váróban és a rendeleseken történő elkülönített rendelés és ellátás is. Ehhez külön bejárat is biztosított. A körzeteknek napi kapcsolata van a fejlesztő pedagógusi hálózattal, valamint az érintett betegcsoport ellátását, felderítését végző családsegítő Központtal.

A körzeti ellátáshoz csatlakozik a problematikus gyermekek ellátását is szolgáló különböző klub és rendelést kiegészítő foglalkoztató. Ilyen például a „Baba-Mama Klub”, a baba-massage, a csoportos mozgás terápia ellátási formák. Ezen problematikus ellátási forma azonban általában átlépi a városi határokat és kistérségi illetékesség szintjén működtetjük és kezeljük.

A Rendelőintézetben TB által finanszírozott iskola fogászati szakrendelés működik. A szakrendelés hivatott ellátni az óvodás -, és iskolás korú gyermekek fogászati ellátását. Az óvodába kiszállással történik a szűrő vizsgálat, míg az iskolások / beleértve a középiskolásokat is / a rendelőintézeti fogászati helyiségben esnek át szűrő vizsgálaton, mindenki évente kétszer. A szűrésen kiszűrt fogászati betegeket vagy azonnal kezdi kezelni a szakorvosnő, vagy felkínálja a szülőknek a kezelés elvégzését.

A **bölcsőde**, mint gyermekjóléti intézmény a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás intézménye, amely 0-3 éves kisgyermek napközbeni ellátását, nevelését-gondozását biztosítja. Az elmúlt évek során kialakult gyakorlat alapján már nem csak kizárólag Balatonfüredi családok számára nyújt segítséget gyermekük napközbeni ellátásában, hanem egyre bővülő számban környező településeken élő családok is igénybe vehetik szolgáltatásait. Gyermekjóléti alapellátás részeként elsődleges gyermekvédelmi feladatának tekinti az intézmény

kollektívája a kisgyermekes családok nevelési, szocializációs, egészségnevelési bizonytalanságait, nehézségeit adekvát válaszokkal, támogatással kiküszöbölni. 2012 évben az intézmény 48 férőhellyel rendelkezett, melynek kihasználtsága, év végére elérte a 100%-ot. Az intézménybe járó gyermekek közül átlagosan havi szinten 4 fő rendelkezett gyermeknevelési kedvezménnyel, és 3 fő nagycsaládos családként 50 % kedvezménnyel vehette igénybe a bölcsődei étkezést.

2012-ben 1 fő ideiglenes nevelésben részesülő gyermek, valamint 2 fő a Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Védőnői Szolgálat javaslatára került felvételre. Ezen gyermekek gondozását a családgondozásával együtt látták el. Mind a 3 esetben vagy nevelési, vagy érzelmi, szociális hiányosságokkal is küzdenek a családok, gyermekeik.

Célul tűzzük ki a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a napközbeni ellátásokhoz való hozzáférés területén a bölcsődében.

A családok számára munkavégzésük idejére Balatonfüreden működő Városi Bölcsőde 100%-os beiratottságú, (illetve törvényi előírásoknak megfelelően feltöltött) és folyamatos igény jelentkezik a családok részéről a gyermekfelvétel iránt. A felvétel során több szempontot mérlegelve, ugyanakkor egyenlő esélyeket kell teremteni minden család számára a bekerülésre. A törvényben meghatározott feltételek fennállása mellett egy regisztrációs rendszer bevezetése segíti a diszkrimináció elkerülését. Az intézménybe jelentkező családokat minden esetben a szülő kérésére előjegyzésbe vesszük, regisztrációs sorszámot kapnak, erről a szülő is kap egy példányt és az intézményben is marad egy.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzése alapján, valamint a család krízis helyzetének fennállásának esetben változik a felvétel sorrendje, egyébként a jelentkezés sorrendjében.

A Kincs a Mosoly Közhasznú Alapítvány 2008 második felében kezdte meg tevékenységét Balatonfüreden azzal a szándékkal, hogy szolgáltatásaival segítse a környékbeli kisgyermekes családokat, az édesanyák munkába való visszatérését. *Ezért **családi napköziket** hoz létre, már országos működési területű szervezetként.* 2009 februárjában nyílt meg az első, a KaM-MosolyVár Családi Napközi, majd 2010 januárjában a második családi napközink, KaM-KalandVár néven.

Célcsoportjuk az 1-14 éves balatonfüredi gyermekek. 2011-ben átlagosan 6-6 gyermeket láttak el a két családi napközi ellátási naponként (a létszám összesen 14 lehet), 2012-ben az átlag kihasználtság 13.5 fő. Rendszeresen elláttak fejlődésében elmaradt, fejlesztésre szoruló gyermekeket is.

Szakmai feladataik: a gondozás, a játék, a munka és a tanulás. Pedagógiai végzettségű munkavállalókat foglalkoztatnak, akik a gondozási feladatokon túl fejlesztő tevékenységet is végeznek. Heti program része a játékos angol nyelvű foglalkozás, a tartásjavító torna, a mozgásfejlesztés, a prevenció, a sóterápiás immunerősítés a sóhomokozás révén, népzenei foglalkozás, nyáron a vízi torna, illetve a kézműves foglalkozásaink. Hagyományteremtő céllal tartanak családos rendezvényeket (Farsang, Nyárköszöntő, stb.), erősítve a családi összetartozás érzését.

Családi Napközik által nyújtott szolgáltatások:

- gyermekfelügyelet igény szerint
- maximális rugalmasság
- szakszerű gondozás, nevelés, ellátás

- életkornak megfelelő programok
- játékos tanulás
- kis létszám
- egyéni bánásmód, differenciált nevelés
- családi programok, rendezvények
- csana – tanácsadás
- sóterápia
- családterápia

Az alapítvány családi napközjei szolgáltatásaival a családok széles körű igényeit igyekszik szolgálni és kiszolgálni a jövőben is.

A gyermekjóléti alapellátás minden rászoruló számára biztosított, gyermekjóléti szolgáltatással, a gyermekek napközbeni ellátásának biztosításával, bölcsődei ellátás biztosításával. A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében.

A gyermekjóléti szolgálat, szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatait Balatonfüreden és a teljes ellátási területén, 4 fő családgondozó, 1 fő pszichológus, 1 fő jogász, valamint 1 fő szociális asszisztens segítségével látja el.

A gyermekjóléti szolgáltatás, mint alapfeladat, Balatonfüred Város, valamint az ellátott községek valamennyi gyermekkorú lakosára kiterjed.

Balatonfüreden a Szociális Alapszolgáltatási Központ keretében mind a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák, mind pedig a felnőttek, családok életvitelében jelentkező – többek közt- mentális problémák feltárásért, megoldásáért *jelzőrendszereket* működtet.

A gyermekek esetében a *Gyermekjóléti Szolgálat* a gyermek testi, és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését észlelő- és jelzőrendszert működtet, koordinál. A észlelő-jelzőrendszer szakágazatokon átívelően, az információk és lehetséges ágazati megoldások integrálására, komplex kezelésére törekszik. Az hálózatban együttműködik a védőnőkkel és gyermekorvosokkal, rendőrséggel, ügyészséggel-bíróssággal, pártfogó felügyelői szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal, Nevelési Oktatási Intézményekkel (iskola, óvoda), Alapítványokkal (Társadalmi szervezetekkel), Szakellátással, Gyermekjogi Képviselővel, Járási Gyámhivatallal, Egyházakkal, Nevelési Tanácsadóval.

A balatonfüredi gyermekjóléti alapellátás célja olyan, a gyermek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás biztosítása, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat-összehangolva más gyermekeket ellátó intézményekkel illetve szolgáltatásokkal-szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A prevenció érdekében a

szolgálat megpróbál még a veszélyeztetettség kialakulása előtt kapcsolatba lépni a családdal kideríteni a kialakuló probléma okát és segítséget nyújtani annak megoldásához. Ez szűkebb értelemben azt jelenti, hogy saját kompetencia határait nem átlépve vagy saját maga veszi gondozásba a családot, vagy segít igénybe venni más szak- speciális- vagy egyéb ellátást, amely megoldást nyújthat a probléma kezelésében. A gyermekjóléti szolgálat munkája során mindig a gyermek minden felett álló érdekeit tartja szem előtt.

A gyermekjóléti szolgáltatást főként anyagi, megélhetési gondokkal küzdő szülők veszik igénybe, másként fogalmazva a kliensek ezt hozzák eredendő problémaként, anyagi gondjaikkal magyarázzák életviteli problémájukat. 2012-es évben a kezelt problémák száma nagymértékben növekedett. Növekedett a sokproblémás családok száma és növekvő tendenciát mutat a problémák súlyossága is. A gyermekjóléti szolgálat a szolgáltatás szervezését, irányítását, összehangolását Balatonfüreden és a teljes ellátási területén 4 fő családgondozó közreműködésével teljesíti. A gyermekjóléti szolgáltatás, mint alapfeladat, Balatonfüred város, valamint az ellátott községek valamennyi gyermekkorú lakosára kiterjed.

A BSZAK Gyermekjóléti Szolgálat az alábbi szolgáltatásokkal áll a szülők, valamint a gyermekek rendelkezésére:

- Pszichológiai tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Életvezetési tanácsadás
- Hivatalos ügyintézésben való közreműködés
- Konfliktuskezelés

A városban a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a Gyermekjóléti Szolgálat esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, családok átmeneti otthonából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll. A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységének esetszámai:

Tevékenység	Egység	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Információ nyújtás	alkalom	1228	1148	1430	1823	2538
Segítő beszélgetés	alkalom	647	731	905	1500	1926
Tanácsadás	alkalom	861	791	944	1173	54
Hivatalos ügyekben való közreműködés	alkalom	470	560	665	596	732
Családlátogatás	alkalom	908	557	426	558	743
Közvetítés más szolgáltatásba	alkalom	71	24	26	38	52
Első védelembe vételi	alkalom	3	14	10	6	15

tárgyaláson való részvétel		m					
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvételek	Átmeneti és tartós nevelésbe	alkalom	4	8	9	8	7
	Védelembe vétel	alkalom	15	12	13	14	17
Elhelyezési értekezleten, ill. tárgyaláson való részvétel		alkalom	3	7	3	4	0
Pszichológiai tanácsadás		alkalom	549	238	213	139	167
Jogi tanácsadás		alkalom	42	42	11	26	24
Fejlesztőpedagógusi ellátás		alkalom	15	0	0	0	82
Konfliktuskezelés		alkalom	43	0	0	43	22
Szakmaközi megbeszélés		alkalom	261	272	336	450	12
Esetkonferencia		alkalom	19	6	4	6	6
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés		alkalom	0	4	0	0	0
Adományozás		alkalom	25	87	93	184	113
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása		család	0	2	4	1	3
Összesen			5164	4503	5092	6569	6513

A jelzőrendszer hatékony működtetése munkánk egyik alapvető célkitűzése, hisz ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekek számára kellő időben, és megalapozott szakmaisággal biztosított segítségnyújtás egyik nélkülözhetetlen feltétele.

A már kiépített szakmai kapcsolataink folyamatos „karbantartására”, élő munkakapcsolatként való működtetésére, főként a konkrét esetkezelések mentén kerül sor.

A jelzőrendszer tagjai által tárgyévben küldött jelzések száma	
Közoktatási intézmény	129
Jegyző, gyámhivatal	36
Rendőrség	24

Védőnői Szolgálat	5
Átmeneti gondozást biztosítók	---
Gyermekorvos	2
Pártfogó felügyelet	7
Állampolgár	2
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	8
Összesen	213

A jelzőrendszer tagjaival történő szakmai konzultációra, valamint esetmegbeszélésre a 11 településen működtetett észlelő és jelzőrendszer tagjainak részvételével, valamennyi ellátott gyermek érdekében sor került.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 15.§ (7) alapján, az intézmény minden év március 31-ig tanácskozást szervez Balatonfüreden, valamint az ellátási területéhez tartozó 11 községben, amelyen a jelzőrendszer tagjainak tájékoztatóit figyelembe véve, átfogóan értékeli az észlelő és jelzőrendszer éves működését, áttekintik az adott település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot fogalmaznak meg az ellátások javítása, vagy bővítése érdekében.

Az intézmény *család gondozási tevékenységet* végez a térségben. A családgondozás a szociális munka eszköztárának alkalmazásával, folyamatos kapcsolattartással, a szolgáltatások közvetítésével, szakmai team munka keretében valósul meg. Ennek során feltárt, és kezelt problémák a szülők vonatkozásában elsősorban a munkanélküliség, az eladósodás, a szülők vagy a család nem megfelelő életvitele és a családi konfliktusokból adódnak.

A 2012. év folyamán a teljes ellátási területükön 194 gondozási eset, - 150 család - szerepelt Szolgálatuk nyilvántartásában.

A gondozási esetek ellátási formák szerinti bontásban	Gondozási esetek és ellátott családok száma			
	Balatonfüreden		Az ellátott 11 községben	
Alapellátásban történő gondozás	126	94	37	28
Védelembe vétel	15	13	3	3
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	----	----	1	1

Átmeneti nevelésben lévő gyermek családjának gondozása	9	8	1	1
Tartós nevelésben lévő gyermek	2	2	----	----
Utógondozás	----	----	----	----
Összesen	152	117	42	33
	A teljes ellátási terület adatai összesen			
	194		150	

A felsorolt veszélyeztető tényezők közötti, jól látható ok-okozati összefüggés következményeként, a Gyermekjóléti Szolgálat gondozásába bevont családok túlnyomó részénél, ezen problémák halmozott formában jelentkeznek, amely jelentősen megnehezíti az esetkezelést.

A gyermekjóléti szolgáltató tevékenység az egyes gyermekek esetében kezelt fő probléma típusa szerint:

Megnevezés	Kezelt problémák száma	Ellátott gyermekek száma
1. Anyagi (megélhetési, lakhatás)	99	41
2. Gyermeknevelési	76	18
3. Beilleszkedési nehézség	12	5
4. Magatartászavar, teljesítményzavar	93	60
5. Családi konfliktus	75	35
6. Szülők vagy a család életvitele	64	19
7. Szülői elhanyagolás	26	7
8. Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	6	3
9. Fogyatékoság, retardáció	14	5
10. Szenvedélybetegségek	18	1
Összesen	483	194

A prevenció céljával hívta életre az intézmény a **„Szivárvány Gyermek Klub”**-ot, mely indulásakor elsősorban beilleszkedési, és kommunikációs nehézségekkel küzdő gyermekek számára nyújtott lehetőséget rész képességeik fejlesztésére. Az ellátási területükön felmerült igényekhez igazodva azonban idővel szolgáltatásuk valamennyi érdeklődő gyermek, család, és gyermekintézmény számára nyitottá, elérhetővé vált. Klubfoglalkozásaik év közben heti rendszerességgel, csütörtökönként 15.30-tól, 17.30 óráig zajlanak, amelyek elsősorban kisiskolás korú gyermekek számára nyújtanak lehetőséget arra, hogy az alkotás, a játék, és a mozgás segítségével vezessék le a bennük lévő feszültséget, és értékes módon, örömteli tevékenységekkel töltsék szabadidejüket. A Klubfoglalkozások 40 alkalommal átlagosan 15 gyermek részvételével zajlottak.

Amennyiben az önkéntesen igénybe vett ellátási tevékenység nem vezet eredményre, a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz a *gyermek védelembevételére*. Amennyiben a védelembe vételi eljárás nem vezet, eredményre a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tehet a más intézkedés megtételére. 2011. december 31-én nyilvántartott védelembe vett kiskorúak száma: 14 fő volt, amely az előző évihez képest 3 fővel emelkedett. A védelembe vétel fő okai: környezeti okok, szülőnek felróható magatartási ok, gyermeknek felróható magatartási ok, gyermek által elkövetett bűncselekmény, kortárs csoportok negatív hatása a fiatalok számára. A jegyzői gyámhatóság részéről 2011. évben ideiglenes hatályú elhelyezésre 1 esetben került sor.

A *krízishelyzetben* a gyermekek, vagy szüleik által igénybe vehető szolgáltatások a gyermekek átmeneti otthona, az anyaothton, szociális válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatások, kedvezményes iskolai étkeztetés, egyszeri gyógyszer-támogatás, segély tűzifa formájában.

A *sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés* teljes mértékben biztosított valamennyi gyermekek számára a városban. Az önkormányzat rendkívül fontosnak tartja a meglévő sportlétesítmények működtetését és fejlesztését valamint a sporttevékenység anyagi támogatását. Az elmúlt 10 évben - pályázati forrásokból - igen jelentős fejlesztésen ment át a város sport célú infrastruktúrája, valamennyi oktatási intézményben sor került sportcélú beruházásra. Kiemelt fontosságú a Balaton Szabadidő és Konferencia Központ, emellett a Radnóti Miklós és a Bem József Általános Iskolákban, a Szent Benedek Szakközépiskolában nemrégén átadott műfüves futballpályák, valamint az Eötvös Loránd Általános Iskolában kialakított vívócsarnok és új sportpálya. Már épül a Lóczy Lajos Gimnázium udvarán az új kézilabdacsarnok, és hamarosan megkezdődik a városi uszoda építése. A kézilabda és a vízilabda sport fejlesztése érdekében két közhasznú alapítvány alakult. Az óvodákban ovifoci pálya kerül kialakításra, a Szent Benedek Szakközépiskolában tervezzük a sportcsarnok korszerű kosárlabda csarnokká történő korszerűsítését. Ezzel egy időben a sport egyesületek is jelentős fejlesztéseket hajtottak végre a városban. A Balatonfüredi Futball Club sport pályái és kiszolgáló létesítményei teljesen megújultak. A Balatonfüredi Kölyök Labdarúgó Club az Önkormányzat támogatásával pályázatot nyújtott be egy újabb sportpálya és kiszolgáló helyiségei megvalósulására, amely nemcsak a helyi fiatalok, de a

kistérség ifjúsága számára is lehetőséget fog biztosítani a különböző kulturális programokon való részvételen is.

Az iskolán kívüli sportolási lehetőség a helyi sportegyesületekben biztosított. A város közel 20 sportegyesületében, kb. 25 sportág közül választhatnak a fiatalok. A városban 2012-ben 14 sportegyesületben 860 ifjúsági sportoló volt bejegyezve. Az Önkormányzat nagy figyelmet fordít az utánpótlás nevelésre, anyagilag is támogatja kiemelkedően tehetséges fiatal sportolóit.

Nyári táborokat szerveznek a gyermekek részére az iskolák, a városban működő intézmények, a különböző civil szervezetek, de természetesen a sportegyesületek is. Az egyesületek a vitorlázás, úszás, tenisz, kézilabda, labdarúgás, judo, torna, sporttánc, sielés, vadvízi evezés, stb. területen biztosítanak táborozási lehetőséget, ám ezek részvételi díja nem mindenki számára elérhető. Amennyiben a szülőnek szociális helyzete miatt nincs lehetősége gyermekét befizetni egy-egy konkrét táborra, ilyenkor az egyesületek vagy az iskolák pályáznak, illetve megkeresik a segítségnyújtás módját.

A Szociális Alapszolgáltatási Központ által működtetett **Szivárvány Gyermekek Klub** nyári szüni időben heti rendszerességgel szervez szabadidős programokat a Balatonfüreden és a kistérségben élő, szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek számára. A Gyermekejóléti Szolgálat gondozásába bevont gyermekek jelentős részének, hasonló jellegű programokon való részvételre nagy valószínűséggel nem nyílna más módon lehetősége. Tapasztalataik szerint erre azért is szükség van, hogy hozzájáruljanak a gyermekek felügyeletéhez, a szabadidejük hasznos eltöltéséhez.

A Városi Könyvtár szakmai felügyelete alá tartozik a könyvtár kiemelt közművelődési feladata: a **Játszószo**ba. Használói 3-14 éves korú gyermekek. Elsősorban hagyományörző, kézműves és egyéb szabadidős tevékenységekkel várják őket. Folyamatosan fogadják napközis csoportok, iskolai osztályok látogatásait, elsősorban kézműves foglalkozásokra.

Egyre nagyobb az igény az itt nyaraló vendégek részéről is a Játszószoba foglalkozásaira. Működése a gyermekek szabadidejének eltöltéséhez nyújt tartalmas lehetőséget, szakszerű pedagógiai irányítás mellett. Működése évek óta nagy hiányt pótol a városban, lehetőséget nyújt a családi és az egyéni foglalkozásokra a tanórákon kívül és a szüni időben.

A korábbi Városi Művelődési Központ szervezésében kerül lebonyolításra a nyári szüni időben a Hátizsákkal a Balaton-felvidéken tábor, amely naponta más-más túrát kínál gyalog vagy kerékpárral. Célja, hogy a nyári szünetben az általános iskolás korú gyerekek megismerkedjenek a Balaton-felvidék természeti, történelmi értékeivel. A részvétel önköltséges.

A sporton kívül természetesen más, a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas lehetőség kínálkozik még a városban, így a Városi Könyvtár, a Mozi, a Kiserdő, a Kisfaludy Színház gyermekprogramjai, a Jókai Múzeum, a Balaton Szabadidő és Konferencia Központ fiataloknak szóló rendezvényei, nyári napközis tábor, stb.

A nyári napközis tábor a szüni időben a kijelölt általános iskolában működik, a hátrányos helyzetű gyermek többsége ott tölti a szüni időt, ahova egész évben iskolába jár. A városban a szezonális foglalkoztatás jellegéből adódóan a szülők munkavállalása, időnyellegű elfoglaltságai révén, a gyermekek a nyári szüni időben, gyakorta felügyelet nélkül töltik a nap jelentős részét.

A *gyermekétkeztetés* Balatonfüreden valamennyi nevelési –oktatási intézményben megoldott. A tanévben az oktatási intézményekben, az óvodában és a bölcsődében, szünetidőben a kijelölt intézményben. A nyári közétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyerek ellátása megtörténik. A népegészségügyi Szolgálat a városban működő 3 általános iskolába rendszeresen ellenőrzi a közétkeztetést. Az az étlapok átnézésén felül a konyhatechnológiára is figyelnek. Új étel bevezetését javasolják, hogy a gyermekek minél szélesebb körben találkozzanak az ízekkel. Fontosnak tartják, hogy növelni tudják a gyermekeknél a rost anyag bevitelét, ismerjék meg a különböző pékárukat, mert sajnos otthon sokszor csak a fehérkenyér kerül az asztalra. Az iskolákban minden nap biztosítanak a gyermekeknek gyümölcsöt, ezt az iskolai gyümölcsprogram keretén belül érik el. A közétkeztető Bakony Gaszt Rt. is megpróbál minél inkább az egészséges táplálkozásnak megfelelően főzni. Az iskolák minden évben rendeznek egészségnapot ahol a jól bevált előadásokon, bemutatókon vehetnek részt a tanulók. A gyermekekkel különböző egészséges falatkákat kóstoltatnak meg, és saláta /zöldség, gyümölcs/ fogyasztásra is van lehetőség. Minden évben találkozhatnak a gyermekek valamilyen újdonsággal pld. különböző gyógyteákat kóstolhatnak amit ott helyben előttük készít el a gyógynövényes szakember.

Az egészségnapok egyik kiemelkedő része a mozgás-program amin minden tanuló aktívan részt vesz.

Kedvezményes juttatásként 2010-ben 309 gyermek részesült *ingyenes tankönyvellátásban*, 50 fővel több, mint 2008-ban. Ingyenes tankönyvellátásban részesülnek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók.

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor tudomásunk szerint nem történt.

Pozitív diszkrimináció az ellátórendszerek keretein belül a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, az ingyenes étkezés és tankönyvellátás biztosítása.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Balatonfüreden - a Közoktatási Intézményfenntartó Társulás fenntartásában - három Napközi Otthonos Óvoda működik.

Az óvodai nevelés adatai

	3-5 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek-csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	323	18	396	6	373	0
2009	326	18	396	6	395	0
2010	366	18	396	6	413	0
2011	381	18	396	6	414	0
2012	360	20	446	7	420	0

A 2013. évi beiratkozások adatai alapján jelenleg három óvoda hét épületében 19 csoport működik és ez 446 férőhelyet jelent. Jelenleg 488 gyermek óvodai

elhelyezéséről gondoskodunk. A kihasználtság 110 %-os. Az óvodai feladatellátási helyek száma: 7. Óvodai gyógypedagógiai csoport nem működik a városban. Városi szinten az egy óvodai csoportra jutó átlaglétszám 2013 májusában 26 fő.

A születések számának alakulása alapvetően meghatározza a következő évek óvodai, általános iskolai demográfiai jellemzőit. A Nemzeti köznevelési törvény szerinti változás, mely 2014. szeptember 1-jétől 3 éves kortól kötelező óvodába járást ír elő, várhatóan nem idéz elő majd jelentős mértékű létszámnövekedést az óvodákban. Az elmúlt évek tapasztalat alapján és az idei beiratkozások tanúsága szerint is elmondható, hogy a balatonfüredi szülők gyermekeiket 3. életévük betöltésekor beíratják az óvodába, s meg is kezdik az óvodába járást. 2013 márciusában összesen 135 gyermek iratkozott be a város óvodáiba. Szeptemberben pedig 151 gyermek kezdi meg az iskolát.

Az óvodai felvételek tapasztalatai azt mutatják, hogy nincs megfelelő és elegendő információ átadás az óvodába lépő gyermekről.

A szülők miután kiválasztják a számukra szimpatikus, megfelelő Óvodát és beíratják gyermekeiket az óvodák kialakítják a végleges beíratottságot tartalmazó névsort.

A gyermekek óvodáskort megelőző életéről, fejlődéséről csupán a család ad betekintést, s számos esetben takarja el a lemaradást, a problémákat a gyermeket befogadó intézmény előtt.

A gyermekek további fejlődésének érdekében fontosnak tartjuk egy kerekasztal működtetését, melynek résztvevői azon intézmények akik ez idáig kapcsolatba kerültek a családokkal és a gyerekekkel, illetve a gyerekeket fogadó intézmények.

A kerekasztal lehetőséget biztosít a felmerülő fejlesztési szükségletek, kérdések megvizsgálásra, betekintést ad az óvodák számára a gyermek 0-5 éves koráig eltelt (fejlődésében a legmeghatározóbb időszakról) időszakról. Résztvevők a védőnői hálózat, a bölcsőde, és a Gyerekjóléti Szolgálat és természetesen az óvónők. Egy óvodai Felvételi Kerekasztal működtetése lehetőséget adna az óvodába lépő gyermekekről szóló teljes körű információ átadására. Ez azért is lenne fontos, mert ebben az életkorban – a gyermek 2-5 éves korig – még nem történik szakértői rehabilitációs bizottság általi vizsgálat. A védőnők és a bölcsődei gondozónők részére már rendelkezésre álló információ – tekintettel a gyermek személyiségi jogaira és az adatvédelmi jogszabályokra – az átlagtól erősen eltérő pszichoszomatikus tünet-együttes vagy családi problémára utaló jelek esetén történne jelzés.

A város óvodáiban problémaként jelentkezik, hogy a 7-ből 6 feladat-ellátási helyen a kültéri játszóeszközök állapota nem megfelelő. Ezek többsége 15-20 éve került beszerzésre, azóta nagyon elhasználódtak, állapotuk igencsak leromlott. A fa eszközök javítása, renoválása a karbantartók által már nem megoldható. A kötelek elhasználódtak, folyamatos cserére szorulnak. Az udvarokon hinta már évek óta nincs, a biztonságos játszóeszközök száma kevés.

Balatonfüred Város Önkormányzata 2012 évben sikeresen pályázott a TÁMOP 3.1.11-12/2 azonosító számú kiírásra, melynek keretében közel 100 M Ft támogatást nyert az óvodák fejlesztésére. A projekt keretében udvarfejlesztésre, kültéri játszóeszközök beszerzésére közel 12 millió Ft-ot fordíthatunk. Ebből korszerű, biztonságos új játszóeszközöket tudunk beszerezni, így egyensúlyozó, hinták, udvari játszóházak, rugós játékok, új homokozó, udvari mászóka létesülhet, 100 %-os támogatással.

Az általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	Fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	450	491	941	446	47
2011/2012	467	486	953	457	48
2012/2013	477	458	936	531	56,7

A táblázatból megállapítható, hogy Balatonfüreden évente több, mint 900 gyermek tanul a város általános iskoláiban. Az általános iskolások száma az elmúlt 3 tanévben évente közel azonos volt. Az iskolások 50,9 %-a alsó tagozatos, közel fele felső tagozatos. Napközibe jár a tanulók több, mint 50 %-a. A napközisek aránya az elmúlt 3 évben közel 10 %-kal növekedett.

Az általános iskolai osztályok száma a 2012-2013-as tanévben 44 volt, ebből 24 volt alsó tagozatos osztály, 20 pedig felső tagozatos osztály. A 8 osztályt eredményesen befejező tanulók aránya megközelíti a 100 %-ot.

A korábban intézményfenntartó társulás keretében működő balatonfüredi általános iskolák fenntartásában és működtetésében a tavalyi évben jelentős változások történtek.

1./ A Bem József Általános Iskola fenntartói jogát az önkormányzat 2012-ben határozatlan időre, legalább 50 évre átadta a Balatonfüredi Református Egyházközség számára.

2./ Képviselő-testület 142/2012. (V.24.) határozatában szándéknyilatkozatot fogadott el arról, hogy a fenntartóváltásban nem érintett gyógypedagógia tagozatot átszervezi, és 2012. szeptember 1-től önálló intézményként működteti tovább. A Bem iskola sajátos nevelési igényű gyermekeket oktató tagozatából új iskola, a Fekete István Általános Iskola jött létre. A város fontosnak tartotta, hogy a környék, a kistérség SNI-s diákjai továbbra is Füreden kerüljenek elhelyezésre. Ezáltal csökken az utazási idő, mivel a legközelebbi hasonló intézmény Veszprémben van. A létszám megoszlása azt mutatja, hogy gyakorlatilag fele-fele arányban tanulnak füredi és vidéki diákok az intézményben.

A tanítás eddig 3 csoportban zajlott:

- 1-2. osztály, 4. csoport (nem osztály)
- 3. 5-6. osztály
- 7-8. osztály

2013 március utolsó hetében költözött át az iskola az újonnan kialakított épületbe, ahol a tanári szoba és vizesblokkok mellett 3 db tanterem 1 db foglalkoztató, képességfejlesztő szoba is kialakításra került. A foglalkoztatóban számítógépek, televíziók állnak a diákok rendelkezésére. A nagy tanteremben interaktív tábla is segíti az oktatást. A vizesblokk és a közösségi helységek úgy kerültek kialakításra, hogy mozgássérültek is használhatják.

A 120 m²-es épület felújítása mintegy 18.000 eFt-ba került. Az iskola felszereléseire a meglévők mellett, mintegy 3.000 eFt-ot fordított a működtető. A 2012-2013-as tanévben az épületben 19 diák képzése folyik. A kialakított tantermekben 36 diák képzése történhet meg, a jövő évi létszám 23 tanuló.

2013. január 1-től az állam átvette az önkormányzatoktól a közoktatási feladatokat. Ennek értelmében az Eötvös Loránd Általános Iskola, a Radnóti Miklós Általános Iskola, a Fekete István Általános Iskola fenntartója a Klébersberg Kuno Intézményfenntartó Központ.

Az önkormányzat január 1-től az iskolák működtetője. A feladat ellátása érdekében létrehozta a Balatonfüredi Intézményellátó Szervezetet 2013. január 1-i hatállyal. A BISZ dolgozóinak tevékenysége az intézményekhez kötődik, munkavégzésük egy adott köznevelési intézményben történik. A BISZ jelenlegi dolgozói létszáma 19 fő. Feladata az oktatási intézmények működésnek biztosítása, mint épület üzemeltetés, terület rendezés, karbantartás, felújítás, illetve a szükséges eszközállomány biztosítása (pl. fénymásoló).

A tankerület 2013. májusi beszámolója szerint Balatonfüred város közterülete újraosztásra került, mivel az egyik, korábban kötelező felvételt biztosító iskola - a Bem József Általános Iskola - egyházi fenntartásba került. A város közterületén két beiskolázási körzet került kialakításra. az Eötvös Loránd Általános Iskola és a Radnóti Miklós Általános Iskola körzete. Újdonság az előző tanévhez képest a tankötelessé válás időpontjának változása is: az eddigi május 31-ről augusztus 31-ig tolódott ki a beiskolázási kötelezettség. Ez a három hónapos változás, illetve az a tény, hogy 2007-ben Balatonfüreden 120 gyermek született előre jelezte az idei magas beíratási számokat. Ezen okok miatt közel 200 tanköteles korú gyerekek kellett idén beiratkozni a KIK fenntartásában lévő Eötvös Loránd és Radnóti Miklós Általános Iskolába, illetve a Református Általános Iskolába. Az állam által fenntartott iskolákban egyetlen tanuló esetében sem került sor elutasításra, minden kisdíák választott iskolájában kezdheti meg az új tanévet, melyet az alábbi táblázat ismertet:

Iskolák	Beiratkozott gyermekek		Összesen
	1. évf. (2013. szept.)	Felmentettek	
Radnóti Miklós Általános Iskola	62	18	80
Eötvös Loránd Általános Iskola	50	19	69
Balatonfüredi Református Iskola	25	4	29
Balatonfüredi Református Iskola Pécselyi tagintézménye	13	6	19
Fekete István Általános Iskola	2	0	2
Összesen:	151	48	199

A 151, balatonfüredi iskolába beíratott gyermekek közül a Református Iskolában egy, a Radnóti és az Eötvös iskolában 2-2 osztályban indul meg a tanítás a 2013/14-es tanévben.

A hátrányos helyzetű gyerekekre, családokra Balatonfüred mind a négy általános iskolájának, osztályfőnökei, valamint az óvodák óvodapedagógusai kiemelt figyelmet fordítanak.

Ez megnyilvánul a tehetségesek, ill. a tanulási nehézséggel küzdők számára szervezett felkészítések, korrepetálások szervezésében, az óvodai fejlesztő

foglalkozások szervezésében. A versenyekre való nevezési díjat, útiköltséget az iskolák a legtöbb esetben átvállalják.

Az SNI-s és BTM-es gyerekek számára a köznevelési törvény értelmében fejlesztő foglalkozásokat kötelesek az iskolák biztosítani, vagy egyéni, vagy kiscsoportos formában.

A fejlesztő foglalkozást részben a pedagógusok, megbízott gyógypedagógus és a Balatonfüredi Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik.

A szociális hátrányokkal küzdő – a fejlődésben gátolt gyermekek felzárkóztatása, egészséges személyiségfejlesztése az iskolai és óvodai nevelés fő feladatai közé tartozik. Ezért a gyermeknek egyéni törődést, a családnak erkölcsi és érzelmi – ha kell anyagi támogatást igyekeznek intézményeink biztosítani. Ennek következtében a gyermekvédelmi felelősök munkája mindenütt kiemelt jelentőségű. Gyakran szakemberek segítségét is igénybe veszik.

Városunk iskolái, óvodái nem rendelkeznek gyógypedagógussal és iskolapszichológussal, ezért megbízási szerződéssel alkalmaznak gyógypedagógust. Több esetben kéri a Balatonfüredi Pedagógiai Szakszolgálat a pszichológus, logopédus segítségét, vagy az iskolaorvost – természetesen a szülővel való egyeztetés után. Elmondható, hogy a pedagógusok jó munkakapcsolatot ápolnak a szakszolgálat szakembereivel. Tanév eleji állapotfelmérésekkel, folyamatos konzultációkkal egészítik ki és erősítik meg az óvodai és iskolai oktatás-nevelési folyamatot.

Iskoláinkban évfolyamonként 1, illetve 2 osztály működik, az osztályok összetétele vegyes. Sem a pedagógusok, sem a gyerekek körében nem tapasztalható az elkülönülés.

A hátrányos helyzetű gyerekek között is sok a tehetséges, jó eredményt elérő, akikkel a pedagógusok külön foglalkoznak. Hátrányos megkülönböztetés az oktatás, képzés területén nem tapasztalható.

Balatonfüred három általános iskolájában nem tapasztalható szignifikáns eltérés sem a tanulók iskolai eredményességében, sem pedig az oktatás hatékonyságában. A kompetencia felmérések eredményei, a továbbtanulási mutatók, a tanulmányi versenyeken elért országos helyezések is azt bizonyítják, hogy az oktatási intézményeink jó színvonalon, az országos átlag felett teljesítenek.

Pozitív diszkrimináció a gyermekkel kapcsolatban az alábbiak szerint valósul meg:

- Az „S.O.S.” Együtt Egymásért Alapítvány Támogató Szolgálat a iskola időben napi rendszerességgel súlyosan fogyatékos gyermekek szállítását biztosítja a megye székhelyre, olyan speciális óvodába és iskolába, amely az ő ellátásukat, fejlesztésüket biztosítani tudja.
- Juttatások
- Az iskolák és az óvodák, az alapítványaik lehetőségeihez mértén segíti a rászorulókat.
- A diákönkormányzatok is figyelnek arra, hogy évente 1-2 diák pl. tábori hozzájárulást kapjon.
- Az iskolák évente néhány tanuló táborozását lehetőségeikhez mértén támogatják

- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök igyekeznek minél szélesebb körben segítséget nyújtani az arra rászoruló szülőknek.
- A rászorulókat – RGYVK-s – gyerekek étkezési kedvezményben részesülnek.
- Az ingyenes tankönyv a törvény szerint biztosított.

Intézményeink alapvető céljai között kiemelt helyet kap, hogy biztosítsák a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására.

Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet fordítanak a beiratkozásra, gyermekfelvételre, az oktató-nevelő munkára, a gyerekek egyéni fejlesztésére, az értékelés gyakorlatára, a fegyelmezés használatára, a feladatok kiválasztására az alkalmazásban és a fejlesztésben.

Különös figyelmet fordítanak a humánerőforrás fejlesztésére, a pedagógusok szakmai továbbképzésére valamint a partnerépítésre és kapcsolattartásokra (szülők, segítők, szakmai és társadalmi környezet).

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A városban kevés a születések száma	Újszülött - gyermek támogatás folytatása, az első gyermek után nyújtott támogatás összegének növelése
Jelentősen csökkent a rendszeres gyermekvédelmi támogatást igénylők száma	Szülők tájékoztatása, megfelelő informálás a rászorultak részére a támogatás igénylésének lehetőségéről
Nem egyenlő a hozzáférés a bölcsődei férőhelyekhez	Regisztrációs rendszer bevezetése a bölcsődébe jelentkezők részére
Az óvodák udvari játékeszköz-állománya szegényes, elavult	Udvarfejlesztés, új játszóeszközök beszerzése minden óvodai ellátási helyen
Nem megfelelő az információ átadása az óvodába lépő gyermekekről	Óvodai Felvételi Kerekasztal működtetése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ma már a nők döntő többsége dolgozik, aktívan részt vesz a családfenntartásban, mivel mindkét szülő keresete szükséges a megélhetés biztosításához. A nők számára a legfontosabb probléma a munka és a családi élet összeegyeztetése. Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű

távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

Balatonfüreden az érintett célcsoportra az alábbi adatok állnak rendelkezésre:

- a település összlakosságának 53 %-a nő, ez 7302 főt jelent;
- a nyilvántartott álláskereső 6,2 %-a nő, 310 fő) ebből 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli 97 nő.
- a női lakosok több mint fele, 53 %-a 19-65 éves, tehát aktív korú
- a nyugdíjas nők száma 2362 fő. Az összes nyugdíjas 60 %-a nő.
- A könyvtár olvasóinak 70%-a nő
- Balatonfüreden a közsférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás –lényeges magasabb a nők aránya mint a férfiaké.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Míg a férfiak 62 éves kor felett a városban 1373-an vannak, a nők száma ebben a korosztályban megközelíti a 2000 főt.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt,
- a pályakezdekők, a szakmai tapasztalat hiánya miatt
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	4943	4968	4132	4197	811	771
2009	4711	4810	3615	4512	1096	298
2010	4708	4891	3586	3814	1122	1077
2011	4665	4947	3552	3798	1113	1149
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Az idegenforgalomban, vendéglátásban, kereskedelemben nagyon jelentős a nők foglalkoztatása. A szezonális azonban itt is gondot okoz: míg a nyári időszakban lenne munka, azonban a kisgyermek elhelyezése nehezen oldható meg az intézmények nyári szünete, bezárása miatt. A téli időszakban viszont nincs elég munkalehetőség a nők számára. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya nemeként azt mutatja, hogy 2011-ben több volt a tartós munkanélküli nő, mint a férfi. A 188 főből 97 .

A kisgyermekes anyák részére további problémát jelent, hogy az idegenforgalmi szezonban megnyíló munkalehetőségek munkaidő beosztása nem megfelelő a részükre. Az elhelyezkedésüket segítő atipikus foglalkoztatási formák (részmunkaidő,

távmunka) ahogy az országban, úgy Balatonfüreden sem terjedtek el megfelelő mértékben.

A nők részvétele a képzési programokban megyei szinten majd 50 %-os. Városi szinten, több mint 50 %-os a férfiakhoz képest. A sikeres képzések aránya ugyanez.

Az olyan alacsony iskolai végzettségű nők számára, akiknél a gyerek(ek) elhelyezése nem okoz gondot, sok munkahelyet kínálnak a szezonális működésű munkaadók. *Éves munkahely megtalálása jelent számukra nagy problémát. Jelentős számban vesznek részt közfoglalkoztatásban.* Az alacsony iskolai végzettségű nőknek elhelyezkedési lehetőségük az intézménytakarítás és 9-es feorhoz tartozó képzettséget nem igénylő munkakörökben van.

Mind a közszférában, mind a balatonfüredi foglalkoztatókban a bérköltség különbség nem jellemző. Ez a versenyszférára inkább mondható. Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A kisgyermekes nők munkavállalását, munkába való visszatérését segíti a bölcsődei és óvodai szolgáltatások teljes körű elérése.

A balatonfüredi Városi Bölcsőde új szakmai koncepcióira alapozva, felismerve a társadalmi igények változásait, azokkal lépést tartva vállalni kívánja az *alapszolgáltatáson kívül, időszakos gyermekfelügyelet, játszócsoport*, későbbiekben korai fejlesztés, hosszított és rugalmas nyitva tartás biztosítását. Az Intézmény jelenleg 56 férőhelyen segíti a településen élő kisgyermekes családokat a szolgáltatásaival.

A bölcsőde az alapszolgáltatáson túl a bölcsődei csoport üres férőhelyein időszakos gyermekfelügyelettel segítheti a családokat. Erre azért is mutatkozik igény, mivel nyári szezonban munkát vállaló nők nem tudják biztosítani kisgyermekük megfelelő elhelyezését.

Jelenleg 3 fő jelentkező van, az engedélyezett férőhely alapján ezt az igényt ki is elégíthető. A meglévő tárgyi és személyi feltételek külön szolgáltatásként lehetővé teszik az időszakos gyermekfelügyeletet, és játszócsoport működtetését.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a *bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek szülei kérhetik* szükség esetén gyermekük alkalmi felügyeletét napi 8 órában. A játszócsoport működtetésének célja, hogy a kisgyermeknek szülőjével együtt olyan hasznos időtöltésre adjon lehetőséget, mely segít elmélyíteni a szülő-gyermek kapcsolatot, és hozzájárul a gyermek megfelelő szocializációjához. A szolgáltatás 4 órában lehetne igénybe venni. Az intézmény jelenleg a szabad férőhelyeinek terhére tudja biztosítani a szolgáltatást. Jelenleg nincs megfelelő helyiség az időszakos gyermekfelügyelet és a játszószoza szolgáltatás nyújtásához. Lehetőséget teremt ennek kialakítására az a nyertes TÁMOP pályázat, melynek keretében az egykori mosoda átalakítását követően egy külön játszószoza áll majd rendelkezésre. Az intézmény az óradíj meghatározásához szükséges önköltségszámítást elvégezte, mely szerint az időszakos gyermekfelügyelet óradíja 250-Ft, a játszócsoport résztvételi díja 300 Ft/

A tervezett változások miatt az intézmény által nyújtott szolgáltatások köre bővül, így az várható, hogy az érintettek elfogadják a szabályozást, az alacsony térítési díjak mellett érhető lesz ez a szolgáltatás. Kisgyermeket nevelő családok

tehermentesítésére ad lehetőséget, illetve a játszócsoport működtetése további közösségépítő hatással bírhat.

1. Időszakos gyermekfelügyelet: A szülő elfoglaltsága idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét. Az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető egy erre a célra létrehozott csoportba, vagy a normál bölcsődei csoport üres férőhelyeire. A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a gondozónőtől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. A gondozónő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozás-nevelés elvei és a napi gyakorlat alapján szervezendő. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

2. Játszócsoport: A csoporton belül, vagy külön játszócsoport kialakításával a gyermekeket az édesanyákkal együtt is fogadhatják a nap egy bizonyos szakában a bölcsődék abból a célból, hogy a szülők együtt játszanak gyermekeikkel az intézmény által megteremtett kedvező körülmények között. A gondozónő szerepe megváltozik, ő háziasszony a csoportban, a gyermekeket szüleik gondozzák.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Védőnői Szolgálat keretében biztosított ez a szolgáltatás, amely mindenki számára elérhető. A városban 5 védőnői körzet működik, valamennyi álláshely betöltött. Egy védőnőre jutó gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, tavaly 84 volt.

A védőnők a következő szolgáltatásokat nyújtják:

- Családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás
- Anyaságra való felkészítés keretében évente 2 alkalommal előadássorozatot szerveznek
- Szülésre felkészítő tanfolyamot tartanak: a tavalyi évben ez 13 alkalommal került megtartásra, 52 fő részvételével
- Baba mama klub tartása, amelyre hetente egy alkalommal kerül sor. Nagyon népszerű a kismamák körében ez a szolgáltatás. Tavaly 33 alkalommal 400 fő részvételével élénk klubélet zajlott.
- babamasszázs oktatás biztosítása: 2012-ben 72 alkalommal 163 fő részvételével került megtartásra.
- elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése szülőknek a Gyermekmentő Alapítvány részvételével, Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központtal közösen szervezett tanfolyam
- Anyatejes táplálás világnapja alkalmával minden évben ünnepséget szerveznek, amellyel az anyatejes táplálás fontosságára hívják fel a figyelmet. Tavaly 37 fő vett részt a rendezvényen.

A védőnői szolgálat kiemelt hangsúlyt fektet a nők egészségének védelmére. Országunkban Balatonfüred az első város, aki bekapcsolódhatott a népegészség célú méhnyak szűrésbe. A védőnők által végzett méhnyak szűrés –kenetek száma: 131 volt. Ellátják az ezzel kapcsolatos egészségnevelési feladatokat is, amely iránt 518 fő érdeklődött. Lakossági tájékoztató előadásokat szerveznek az Életmód –klubbal közösen méhnyak szűrés témakörében. Tavaly ez 30 fő részvételével zajlott.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A Városi Rendőrkapitányság elmúlt évi beszámolója szerint a házasság-család-ifjúság elleni bűncselekmények elkövetése a városban nem jellemző. A családon belüli erőszak témakörbe sorolható bűncselekmények a rendőrkapitányság illetékességi területén elkövetett ismert bűnesetek számának kicsivel több, mint 2 %-át teszik ki. Az elmúlt évben 8 esetben – ebből 2 esetben ugyanazon személlyel szemben- történt ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése. Az áldozattá vált emberek részére segítséget nyújtanak oly módon, hogy a

Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület számára 2012. július 1-jétől helyet biztosítanak, így az Egyesület a Rendőrkapitányságon hetente 3 alkalommal ügyfélfogadást tartott.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A városban a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a Gyermekjóléti Szolgálat esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, családok átmeneti otthonából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll. 2012. évben a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ 1 szociális válsághelyzetben lévő kismama gondozását látta el.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

Városunkban aktívan vesznek részt a nők a helyi közéletben. A 12 fős képviselő-testületben 5 hölgy található és a város alpolgármestere is nő. Balatonfüreden a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás –lényeges magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. A Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal munkatársainak 72 %-a nő. A vezető beosztásúak 50-50 %-ban nők-férfiak.

Az egyik legaktívabb nőkből álló civil szervezet az 1995. januárjában Alsóörsön alapított Nők a Balatonért Egyesület (NABE). Az egyesület célja, hogy a Balaton környezeti, természeti és kulturális értékeit megőrizze, megvédje. Környezettudatos magatartást alakítson ki az itt élő és a tavat szerető emberekben. Elsősorban azokon a területeken, ahol a nők – sajátos szerepük révén – a legtöbbet tehetik: tájékoztatók, akciók, programok szervezésével, kapcsolatok építésével a Balaton körül. Az egyesület 20 csoportban, 720 taggal dolgozik a Balaton körül. Önálló Balatonfüredi csoportja van, titkársága Arácon található.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

A Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal 2013-2014 évekre vonatkozó esélyegyenlőségi tervében a nőket érintően az alábbi intézkedések szerepelnek:

1./ A munkakörülmények javítása, különösen a 40 év feletti és fogyatékkal élő munkavállalók helyzetére: Ennek keretében a munkáltató

- felülvizsgálja a 40 év feletti ülő munkát végző munkavállalók munkakörülményeit, és javaslatot tesz változtatásokra.

2./ A munkavállalók jó egészségi állapotának, biztonságának, és jó közérzetének megtartására érdekében a munkáltató

- prevenció szűrővizsgálatokat szervez önkéntes részvétellel a legtipikusabb betegségekre való figyelemmel (pl. szemészet, vérnyomásmérés, cukorbetegség szűrés, érrendszeri szűrés, bőrrák kontroll),

- a 40 év feletti munkavállalóknak havi 4 óra egészségügyi és betegségmegelőzési célú munkaidő-kedvezményt biztosít, melynek igénybevétele nem akadályozhatja a munkavállaló munkaköri feladatainak ellátását.

3./ Az egészséges életmód kialakítására, folytatására a munkavállalókat aktív eszközökkel ösztönzi, ennek érdekében a munkáltató

- Az éves költségvetés függvényében a munkahely által biztosított bérletekkel, masszázss, sportolással, egészséges mozgással kapcsolatos szolgáltatások szervezését vállalja, ülő munkát végző munkavállalók számára, az 40 év feletti munkavállalók számára kiemelt támogatást biztosít.

4./ A családos munkavállalók számára biztosított kedvezmény:

- havi 4 óra munkaidő kedvezmény biztosítása a 2 vagy több 10 éven aluli gyermeket nevelő, vagy 10 éven aluli gyermekét egyedül nevelő munkavállalók számára, melynek igénybevétele nem akadályozhatja a munkavállaló munkaköri feladatainak ellátását.
- biztosítja a rendkívüli családi események (gyermekszületés, gyermek oktatásával kapcsolatos kötelezettségekre, ballagása stb.) esetére a szabadságot (a rendes szabadságkeret terhére).
- biztosítja a munkavállalók gyermekei számára szakmai gyakorlat, diplomamunka konzultáció lehetőségét,
- gyermekes munkavállaló munkaidő beosztásánál figyelembe veszi a gyermekgondozó és az oktatási intézmények nyitva tartását, amennyiben ezen az időszakon túli munkavégzést rendel el, a munkavállalót legalább 24 órával előbb tájékoztatja.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kisgyermekes anyukák esetében nem megoldott a gyermekek alkalmi felügyelete	Időszakos gyermekfelügyelet bevezetése a bölcsődében
Nincs megfelelő hely a játszócsoport működéséhez	Játszószoba kialakítása
A női munkavállalók szezonon kívüli foglalkoztatása nem megoldott	Közmunka program folytatása
Hátrányos helyzetű női munkavállalók foglalkoztatása	Uniós pályázatokban esélyegyenlőségi vállalások női munkavállalók foglalkozására

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A mai magyar társadalomban az idősök aránya a népességen belül több mint 20 %, s lényeges probléma az idősök életében az elmagányosodás, az izoláció, az

egészségi állapot romlása. A testi egészség romlásával párhuzamosan fokozottan megjelennek a mentális és a szociális problémák.

Balatonfüreden az állandó népesség 25 %-a 55 év feletti. Az öregedési index 100 felett van, amely azt mutatja, hogy *Balatonfüred lakónépessége elöregedő. A nyugdíjasok száma 3906 fő, ebből férfi 1544 fő, 60 %-a pedig nő.*

A 64 éven felüli lakosság száma 2011-ben 2556 fő volt, ebből nappali ellátásban részesült 36 időskorú, amely 1,4 %-os arányt jelent. Időskorúak járadékában 1 fő részesült.

2050-re a 65 év feletti európai polgárok száma várhatóan 70%-kal, a 80. életévüket betöltött uniós lakosoké pedig 170%-kal lesz magasabb a mainál. Ez a jelenség komoly kihívások elé állít bennünket: egyrészt eleget kell tennie az egészségügyi ellátás iránt jelentkező megnövekedett igényeknek, másrészt oly módon kell egy elöregedő társadalom szükségleteihez igazítani az egészségügyi rendszereket, hogy azok az aktív munkaerő létszámának csökkenése ellenére megőrizzék fenntarthatóságukat.

A legfontosabb feladat az egészséges és aktív időskor támogatása. A jó egészség kihat az életminőségre: minél tovább maradunk egészségesek, annál nagyobb eséllyel őrizhetjük meg önállóságunkat, függetlenségünket és aktivitásunkat. Ha az elöregedő társadalom tagjai egészségesek maradnának, csökkenne az egészségügyi rendszerekre nehezedő teher, és kevesebben vonulnának betegség miatt nyugállományba.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkeznek, pld. az orvosok.

A tartósan nyilvántartott álláskereső jelentős része a munkaerő-piaci szempontból idősebb, 50 év feletti korcsoportokból kerül ki. Életkoruk mellett, elhelyezkedési esélyeiket csökkenti az alacsony iskolázottság, (nagy részük legfeljebb nyolc általánost végzett) és a kevésbé piacképes szakma is.

A TÁMOP 1.1.2. projekt eredményeként csökken az ügyfelek regisztrációban töltött ideje, lerövidítjük a munkaerő-piacra történő visszatérés, belépés időtartamát. Az 50 év feletti foglalkoztatásához kedvezmény is társul (TÁMOP célcsoport kedvező támogatási feltételekkel). Létszámleépítéskor, illetve csoportos létszámleépítéskor az érintettek legnagyobb arányban a 40-49 éves korcsoporthoz tartozók. A 2010-es év statisztikai szerint a regisztrált álláskeresők közül nagyobb arányban növekedett a 40-49 évesek aránya, mint az 50 év felettieké.

Az 50 év feletti korosztálynál hosszabb idejű bérköltség támogatást nyújtunk, a munkáltató számára is kedvező feltételekkel, mely elősegíti, hogy a támogatás lejártá után is folytatódjon a munkaviszony. Az 50 év felettieket szintén 12 hónapig tartó, de egyre csökkenő mértékű bérköltség támogatással helyezzük el a munkaerőpiacon.

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs adatunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a város valamennyi idős polgára részére biztosított, egy része kor alapján kifejezetten az időskorúak részére szerveződik. Az uniós támogatással megépült új, kétszintes szociális komplexum korszerű, barátságos környezetet, ideális feltételeket biztosít a hatékony feladatellátáshoz.

A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ az alábbi szolgáltatásokat nyújtja az idős emberek részére:

Étkeztetés: A szociális törvény szerint a települési önkormányzatnak kell gondoskodni azoknak a szociális rászorulóknak a legalább napi egyszeri étkezéséről, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaik részére tartós, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Ide tartoznak az idősek, hajléktalan,- fogyatékos személyek, pszichiátriai,- szenvedélybetegek csoportjai.

Az étkeztetés biztosítása az intézménnyel szerződésben álló főzőhelyről: a Bakony Gaszt Rt. által üzemeltetett Eötvös Loránd Általános Iskola konyhájáról éthordóban történő elvitellel, helyben fogyasztással az Idősek Klubjában, valamint a – Szociális Központ két gépjárművével – házhoz szállítással.

Házhozszállítást 2012. évben 105 fő kért, elsősorban az önellátó képesség csökkenése, megromlott egészségi állapot, vagy idős kor miatt. Az étel helyben fogyasztása az Idősek Klubjában biztosítható, ezzel a lehetőséggel 29 fő élt. 2012. évben összesen 139 fő részesült étkeztetésben (átlag havonta 100-110 fő). Az ellátást igénybevevők köre az életkor és a nemenkénti megoszlás tekintetében jelentős változást nem mutat a korábbi évekhez képest. Az ellátást igénybe vevők kétharmada nő, egyharmada főleg egyedül élő idős férfi.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az ellátást igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A területi szociális gondozó feladatainak ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy kliensének fizikai, mentális és szociális szükséglete kielégítése biztosított legyen.

A házi segítségnyújtás keretében gondoskodunk:

- azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak,
- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik,
- azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához,
- azoknak az alapvető gondozási, ápolási feladatoknak, az önálló életvitel fenntartásában az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködés, valamint a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás is. A házi segítségnyújtás szolgáltatásunkat 2012. évben a városban 68 fő vette igénybe.

A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ 2006. november 30-tól a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint alapszolgáltatást biztosítja a rászoruló személyek számára. Ez az ellátás nem kötelező feladat, a városban kihelyezett 166 jelzőkészülék fokozott odafigyelést jelent az idősekre a napi szintű szociális ellátásban.

A jelzőrendszeres házi gondozó szolgálat olyan szociális szolgáltatás, amely saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos

személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Az ellátás igénybevételét az ellátott kérheti. A beérkezett kérelmek elbírálása érkezési sorrend alapján, a területi megoszlást és a szabad kapacitásokat szem előtt tartva történik.

Célunk: Egészségben és biztonságban továbbra is otthonukban élhessenek olyan idős, beteg emberek is, akik a házi gondozó szolgálat nélkül kórházi, vagy bentlakásos intézményi ellátás igénybevételére kényszerülnének.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult:

- Egyedül élő 65 év feletti személy
- Egyedül élő súlyosan fogyatékos, vagy pszichiátriai beteg személy

A kihelyezett készülék száma 2012. december 31-én Balatonfüreden 166 db volt.

A jelzőrendszeres idősgondozás jelenlegi tapasztalatai alapján az idős emberek nagyfokú biztonsággal gondozhatók otthonukban, nem kerülnek be a költségigényesebb szociális és egészségügyi ellátásokba, valamint megszokott környezetükben történő gondozásuk mentálisan is előnyösebb számukra. Eddigi tapasztalataink alapján úgy látjuk, hogy a jövőben ezen szempontok mentén a jelzőrendszeres idősgondozás az idős emberek ellátásában minőségi szerepet tölthet be.

Az Idősek Klubja a saját otthonukban élők részére biztosít hétfőtől-péntekig napközbeni tartózkodást, étkezést, társas kapcsolatokat, szabadidős programokat, lehetőséget az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget. Az idősek klubjában étkezésért térítési díjat kell fizetni. 2012. január 1-jén az Idősek Klubjának induló létszáma 36 fő volt. Tárgyévben felvételét kérte és felvételt nyert 31 fő, jelentkezésük oka egyedüllét, magányosság, szociális és mentális problémák. Az ellátásból kikerült 28 fő, az ellátás megszüntetésének oka házi gondozásba kerülés, egészségi állapota romlása, idősek otthonába költözés, elhalálozás.

2012-ben a szolgáltatást igénybe vevők száma összesen 61 fő, a napi átlagforgalom 31 fő volt. A klub napi látogatottsága az új épületbe költözést követően folyamatosan emelkedett.

A rosszabb fizikai és/vagy mentális állapotban lévő ellátottak, valamint a rosszabb szociális helyzetben élők több alkalommal jöttek, és hosszabb ideig tartózkodtak az intézményben, több szolgáltatást vettek igénybe. Továbbra is megfigyelhető, hogy az alacsonyabb nyugdíjjal rendelkezők nem a folyamatos ellátási formát választják, egy-egy napot otthon maradnak. Az ellátottak átlagéletkora 71 év volt, 1 fő cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt állt, 1 fő mozgásában korlátozott személy látogatta az intézményt.

A nappali tartózkodás lehetősége mellett a klub lehetőséget biztosít a pihenésre, a szabadidő hasznos eltöltésére, a kulturális programokon való részvételre, az azokon való aktív közreműködésre, társas kapcsolatok kiépítésére. A klub dolgozói segítséget nyújtanak az ellátottak hivatalos ügyeinek intézésében is. Az ellátásban részesülők gondozása egyénre szabottan, a vonatkozó jogszabályokban előírt gondozási terv alapján történik. Biztosított a családias légkör, a hiányzó vagy hiányos családi gondoskodás pótlása. Egyénre szabott vagy csoportos segítő beszélgetések eredményeként az ellátottak képessé váltak arra, hogy a felkínált lehetőségeket

kihasználva, az egészségi állapotuknak megfelelő foglalkozásokat, szabadidős tevékenységeket válasszanak (szalvétahajtogatás, séta a városban, felolvasás, kézműves tevékenység, szellemi torna, stb.) mindezzel hozzájárulva a meglévő képességeik önállóságuk szinten tartásához, fejlesztéshez, növelve hasznosság tudatukat. A hasonló sorsú személyek közelsége erősíti a csoportkohéziót, illetve annak tudatát, hogy betegségeikkel, akadályozottságukkal nincsenek egyedül. Az ünnepnapokra történő készülődéskor csoportfoglalkozásokat szervezünk. Az ellátottak együttműködése a csoportfoglalkozásokon eltérőnek volt mondható, a motiváltságot kialakítani és fenntartani folyamatos szakmai kihívást jelent. Tapasztalataink szerint az ellátottak bevonhatósága a közös tevékenységekbe meghatározóan az egészségi állapotuk szerint alakult.

A Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ jelenleg nem rendelkezik olyan korszerű online rendszerrel, amely a tájékoztatás, az ellátások igénybevételének egyszerűségét biztosítaná. Ezért célul tűzte ki egy, a mai kor követelményeinek megfelelő korszerű online dokumentumkezelő rendszer kialakítását, mely lehetővé tenné a szolgáltatások egyszerűbb igénybevételét.

A nyílt rendszer egyben információs felületként is fog szolgálni, ahol az érdeklődők tájékozódhatnak az intézmény által nyújtott szolgáltatásokról, hogyan lehet ezeket igénybe venni, milyen nyomtatványokat kell kitölteni, és hogyan. Az intézmény által az ellátottak részére szervezett képzések, programok is feltüntetésre kerülnek.

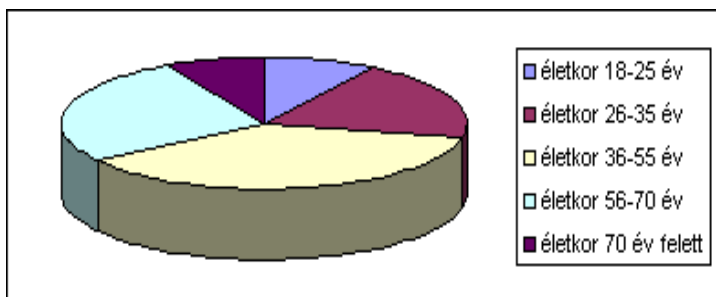
A városunkban élő idősök hozzáférése a kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz teljes körűen biztosított. A Városi Könyvtár által nyújtott szolgáltatások, a Füredkult Nonprofit Kft. által rendezett kiállítások, színházi előadások, a Balaton Szabadidő Központ közösségi rendezvényei általuk is látogathatók, általában kedvezményes áru belépőjeggyel.

Az idősök informatikai hozzáféréseivel kapcsolatosan elmondható, hogy a Városi Könyvtárban 8 olvasói számítógép áll az olvasók-látogatók rendelkezésére, ebből 1 db a fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segíti. A könyvtár eMagyarország pontként működik 2004-től, az Informatikai és Hírközlési Minisztériumtól nyert 3.000e Ft-os pályázatnak köszönhetően.

Balatonfüreden térségében az „S.O.S.” Együtt-Egymásért Alapítvány egy sikeres pályázat eredményeként 2008. júliusától elindította S.egíts O.kosan S.orstársaidon Barátunk a számítógép alapprogramra épülve BARÁTUNK az InterNET főprogramját, mely 4 modulból állt. A modulok szinte az egész 18-70 éves korosztályt lefedték. Célkitűzésünk az InterNET használatának népszerűsítése és a hátrányosabb helyzetű falvaiban is elterjesztése, valamint végső soron az internetezők számának növelése. Megvalósítását négy irányban végezték. Egyrészt klubszerű előadásokat, foglalkozásokat tartottak TELEHÁZUKBAN Balatonfüreden. Másrészt az érdeklődések alapján az előadásokra és foglalkozásokra épülő 30 órás kurzusokban BARÁTUNK az Internet tanfolyamokat indítottak szaktanár bevonásával. Harmadik irányvonaluk a nyomtatott internetet kisokos, ahol felvonultatták az Internet által kínált lehetőségek tárházát. Ingyenes Negyedik irányvonaluk a Veszprém Megyei Naplóban megjelentetett hirdetések alapján konferenciák tartása és nem utolsósorban egy honlap kialakítása volt, ahonnan internetes tananyag letölthető.

A NetreKész programban összesen 1071 fő vett részt, melynek mintegy 57 %-át a hölgyek tették ki.

NETreKész prg.	fő	%
életkor 18-25 év	98,00	9,15
életkor 26-35 év	207,00	19,33
életkor 36-55 év	394,00	36,79
életkor 56-70 év	285,00	26,61
életkor 70 év felett	87,00	8,12
összesen	1071,00	100,00

A programban a 36-55 év közötti korosztály volt a legfogékonyabb a pályázat adta lehetőségek kihasználása. Tapasztalat szerint a legaktívabbak a 45 és 55 év közötti korosztályok voltak, hiszen az internet világa még viszonylag ismeretlen volt számukra. *Meglepően érdeklődők voltak a 70 év feletti korosztályban élő kisnyugdíjasok is, akik rájöttek, hogy sky-pal történő beszélgetés az unokákkal sokkal költségkímélőbb és a fiatalos nagymamám és nagypapák a korral haladva az ügyintézéseiket is interneten bonyolíthatják..* Nyilván az idősebb korosztályban már voltak olyanok akik nehezebben haladtak és értettek meg dolgokat, de az oktatóknak köszönhetően már használhatják tudásukat és ez is nagy eredménynek számít.

Az idősek informatikai jártassága hiányos, ezért Az "S.O.S." Együtt-Egymásért Alapítvány vállalja, hogy lehetőségeihez mérten 2 év alatt a nagy-papi net programján belül 16 főt oktat számítógépes oktatótermében, melynek célja, főleg az internet használat megismerése (számítógép-kezelői alapok, levélírás, alap programok használata, internetezés). A modul 30 órás, képesítésre nem épülő, egyszerűen megtanulható. A nagymamák-nagypapák megismerkednek a világháló adta lehetőségekkel, családi kapcsolattartás módjaival (skype, online levelezés, megkereshetik régi barátaikat tágabb kapcsolatok kialakítását teszi lehetővé).

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programok szervezésében közreműködik a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ, s mivel igen aktívak az időskorúak az intézmény helyet ad és programok szervezésével segíti a Gyöngyvirág Onkológiai Egyesületet és a Nyugdíjas Pedagógusok Egyesületét.

Idős korban jelentkeznek nagyobb számban az időskori betegségek (cukorbetegség, magas vérnyomás). Az Idősek Klubjában heti rendszerességgel számukra az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretterjesztő és életmód napok kerülnek megrendezésre, továbbá a város oktatási intézményeinek bevonásával, kulturális programokkal tettük színesebbé a napi együttléteket.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy jelenleg nincs elég program az idősek szabadidejének hasznos eltöltéséhez, az idősek sajátos igényeit kielégítő programok köre még bővíthető. Célul tűzzük ki az Idősek klubjában ismeretterjesztő rendezvények szervezését.

Balatonfüred Város Önkormányzata Társadalmi Megújulás Operatív Program Modellkísérleti program az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására c. pályázatán (TÁMOP-5.4.9-11/1) támogatást nyert 18 hónap időtartamra. A projekt megvalósításával el szeretnénk érni azt, hogy a közvetlen ellátotti egyik célcsoport, az idősek életkori és egészségi sajátosságainak megfelelő magas szintű ismeretekhez jussanak.

Rendezvények témái:

- érdekérvényesítés, lakossági tájékoztatás, idősek világnapja
- szív,- és érrendszeri betegségek
- autoimmun betegségek, légúti betegségek
- mozgásszervi betegségek és gyógy módok
- életmód tanácsadás, alternatív terápiás eljárások + általános egészségi állapotfelmérés (vérnyomás, vércukor, testzsír mérés)
- gyógynövények bemutatása, hatásainak ismertetése kapcsolódóan a meglévő gyógynövény és fűszerkertünkhöz.
- diabetesről előadás
- egészséges táplálkozás bemutató és előadás

A városban az idősek aktív közösségi életet élnek. A városban több, idősekkel foglalkozó civil szervezet is működik. A Kék Balaton Nyugdíjas Klub 1976. december 6-án alakult meg, 39 fő alapító taggal. A városban egyetlen olyan önkéntes közösség, amely alapítástól kezdve napjainkig folyamatosan működik. A klub feladatul tűzte ki, hogy várja és hívja sorai közé azokat a nyugdíjasokat, akik egyedül vannak, akik közösségre vágnak. Ennek megfelelően olyan programokat szervez, ahol mindenki megtalálja a neki legmegfelelőbb kapcsolódást. Állandó programjaik: Születésnapok megtartása, farsangi batyus bál, nőnap és anyák napi ünnepségek, kirándulások, meleg fürdők látogatása, történelmi nevezetességek megtekintése, arborétumok felkeresése. Évente 8 - 10 előadás hangzik el történelmi múltunkról, természettudományról és az egészségügyi problémákról. Minden évben színes program a Megyei Nyugdíjas Találkozó. A klub tagja a Nyugdíjas Klubok és Idősek Életét az éveknek Országos Szövetségnek.

Egy hosszú élet munkája, eredményei elismerést és tiszteletet érdemelnek, melynek meg kell nyilvánulnia a társadalom tagjai, közösségei, intézményei részéről. Ezért az önkormányzat vállalja, hogy az Idősek Világnapja alkalmával – minden év október 1-én – ünnepélyes programot szervez a civil szervezetekkel közösen a Balatonfüreden élő idősek részére. Ezen kívül minden évben köszöntésre kerül a város legidősebb polgára.

A szépkorúak köszöntése a városban már hagyománnyá vált. Amennyiben az érintett idős személy igényt tart rá, a város polgármestere személyes köszöntés kertében nyújtja át a 90, 95 év 100 éves szépkorú polgáraink számára a jubileumi köszöntéssel járó oklevelet és juttatást.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

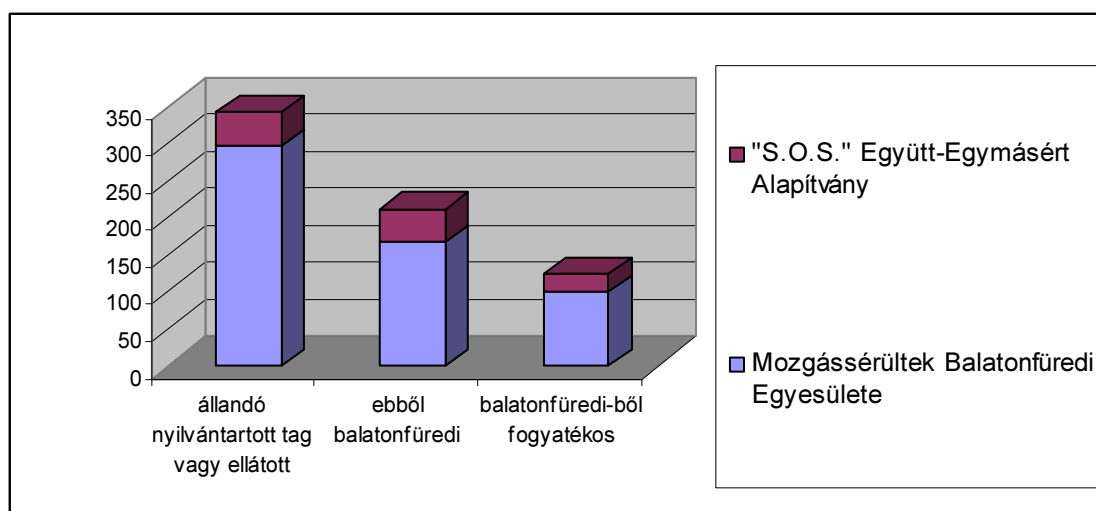
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs elegendő program az idősek szabadideje hasznos eltöltéséhez	Ismeretterjesztő rendezvények szervezése az idősek klubjában
Az idősek informatikai jártassága hiányos, nem megfelelő	Nagyi-papi Net program indítása
Az időskorúak elismerése, velük való törődés növelése	Idősek Világnapja megünneplése, a város legidősebb polgárának köszöntése
Kevés az információ az igénybe vehető szociális ellátásokról	Új weboldal készítése a BSZAK részére, ahol elérhetők lesznek az intézmény által nyújtott szolgáltatások, letölthető űrlapok

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rehabilitációs illetve rokkantsági ellátás, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

Megnevezés	állandó nyilvántar- tott tag vagy ellátott	ebből balatonfüre- di	balatonfüredi -ből fogyatékos
Mozgássérültek Balatonfüredi Egyesülete	297	167	100
"S.O.S." Együtt-Egymásért Alapítvány	45	45	24
Balatonfüredi civil szervek összesen	342	212	124

Balatonfüred Város Önkormányzata a fogyatékosok nappali ellátása érdekében 2007. januárjában létrehozta a **Fogyatékosok Nappali Intézményét**, amely ma a Szociális Alapszolgáltatási Központ keretei között működik. Célja, hogy Balatonfüred és kistérsége felnőtt fogyatékkal élő lakói számára nappali ellátást nyújtson. A fogyatékos személyek nappali intézményében önellátásra részben képes, vagy önellátásra nem képes és felügyeletre szoruló halmozottan fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosítanak szolgáltatást.

2012. évben összesen 51 fő - ebből balatonfüredi volt 42 fő - hallás-, látás-, értelmi, vagy mozgássérült ügyfél számára kínáltak hasznos, tartalmas időtöltést, szabadidős programokat. Ezek között kreatív klub, mozi délután, ünnepek előkészítése és megülése, társasjátékozás, újság- és könyvolvasás, internet használat, bolhapiac, helyi intézménylátogatások és kirándulások szerepeltek.

Szakmai feladatuk közé tartozik az egészségügyi, szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájárítás megszervezése, az egészségnevelés, mentális gondozás megvalósítása, gyógytorna, egészségbazár, teaház programokon keresztül. Végzünk még életvezetési tanácsadást, és segítséget nyújtunk a hivatalos ügyek intézésében, valamint a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben. Lehetőséget biztosítunk az ügyfelek számára személyi higiéniájuk biztosítására.

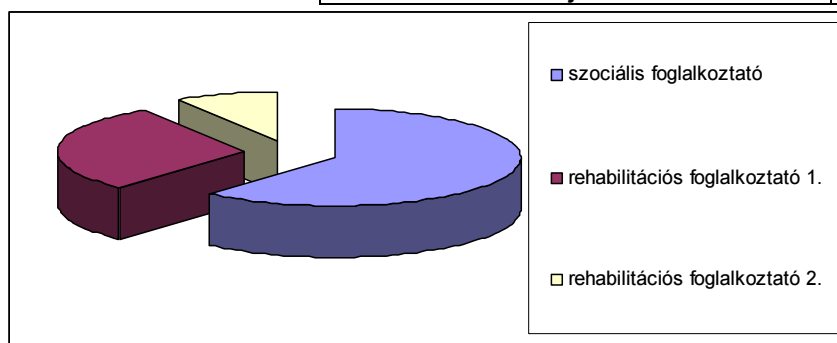
Fontos feladatuk volt a város és a kistérség életébe való aktív bekapcsolódás: ügyfeleikkel intézménylátogatásokon és különféle városi programokon vettek részt, közös programokat szerveztek az idősek klubjával. Az intézményi kihasználtság az elmúlt év során közel 100%-os volt, de egyre csökkenő tendencia mutatkozik, ezért kiemelt feladatunkká vált intézményünk szélesebb körben történő megismertetése.

Az ellátottak 6 hónap intézményi ellátás – munkára való felkészítés után, egy vizsgálati program un. Rehabilitációs Szakigazgatási Szerv által kiállított szakhatósági állásfoglalás után szociális foglalkoztatás keretén belül részmunkaidőben foglalkoztathatók. Így az Önkormányzat közvetlenül és közvetetten is segíti a fogyatékos, megváltozott munkaképességű vagy éppen egészségkárosodott emberek megélhetését, a foglalkoztatás által mint mentális, mint fizikai állapotuk javulását és segíti.

Ezen felül rehabilitációs foglalkoztatással a városban két társadalmi szervezet foglalkozik, melynek működéséhez az Önkormányzat minden évben pályázati program keretén belül segítséget nyújt. A fogyatékos és megváltozott

munkaképességű, egészségkárosodott személyek balatonfüredi összfoglalkoztatása 34 fő. Ebből 21 fő szociális foglalkoztatás keretén belül, 13 fő rehabilitációs foglalkoztatás keretén belül van jelenleg foglalkoztatva. Mindegyik foglalkoztatási forma védett foglalkoztatásnak minősül. Fontos megemlítenő tényező a szociális foglalkoztatás keretének nem csak alapját, hanem a foglalkoztatottak munkájának többségét az Önkormányzat cégein keresztül biztosítja és biztosította.

Foglalkoztatottak száma védett foglalkoztatás keretén belül	
szociális foglalkoztató	21
rehabilitációs foglalkoztató 1.	10
rehabilitációs foglalkoztató 2.	3
Összesen 2013. június hó	34

Hátrányos megkülönböztetés a fogyatékos emberekkel szemben Balatonfüreden tudomásunk szerint nem történt, az Egyenlő Bánásmód hatóság fogyatékos emberekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés miatt nem folytatott eljárást.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmény az „S.O.S.” Együtt-Egymásért Alapítvány Önálló Életviteli Központja, mely Balatonfüreden a Támogató Szolgálatot működteti. Alapfeladatai: fogyatékos személyek segítése, gondozása, közintézményekbe, egyéb programokra való szállítása. Ezen feladatnak 1 szolgálatvezető, 2 személyi segítő és 2 gépkocsivezető tesz eleget. Jelenleg az ellátottak száma 14 fő.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek rászorultság esetén jogosultak lehetnek Lakás Átalakítási Támogatásra, és gépkocsi szerzési támogatásra, melyet régebben 2011. előtt a helyi mozgássérült egyesület, majd törvényi változás után az Önkormányzat, illetve a jegyző végez. Az előkészítő munkát a beadandó kérelmek megírásában a Mozdíthatatlanok Balatonfüredi Egyesülete a mai napig segítséget nyújt. Ezen felül az Erzsébet program keretén belül 40 fő pályázatát készítette el a Mozdíthatatlanok Balatonfüredi Egyesülete. Ennek révén kedvezményes üdülésen vehet részt 40 család.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A korábbi jogi szabályozás alapján a középületek akadálymentesítése a városban több évre szóló ütemterv alapján, a költségvetési források függvényében történt. Ennek során a város közintézményeibe – óvodák, iskolák, rendelőintézet, közösségi

ház, Városi Könyvtár - való akadálymentes bejutás megvalósításra került, általában mozgássérült rámpa kialakításával.

Az önkormányzat tulajdonába lévő középületek akadálymentesítésében az elmúlt években igen jelentős előrelépés történt, köszönhetően a sikeresen megvalósított európai uniós támogatású projekteknek, ahol az akadálymentesítés biztosítása kötelező előírás volt. Már a tervezés során figyelembe vettük azt a segédletet, amely a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez készült a komplex akadálymentesítésről. Ennek eredményeként elmondható, hogy a középületek mindegyike akadálymentesen megközelíthető.

Az alábbi projektek keretében került sor akadálymentesítésre:

- Ékkő I. projekt keretében a Kisfaludy Galéria és a Balatoni Borok Háza épületében
- a rendelőintézet teljes körű – látás, hallás, mozgássérültek részére történő akadálymentesítése 2 uniós projekt keretében teljes mértékben megvalósult
- ÉKKŐ II. keretén belül akadálymentesen kialakításra került 3 épület: a Vaszary villa, a Városi Múzeum és Jókai villa.
- A Városrehabilitációs projekt keretén belül teljes körű akadálymentesítéssel kialakítottuk a Balaton Királynője Községi Házat (volt Piros Iskolát), Pálóczy kastélyt (Zeneiskolát), Vásárcsarnokot , valamint a Polgármesteri Hivatal "A" és "B" épület bejutást segítő akadálymentesítését. Az épületekben tájékoztató táblák lettek kihelyezve, melyeken a Braille írás is megjelent. Az épületekben akadálymentes WC-k is kialakításra kerültek.
- Az új építésű szociális komplexum teljes körűen akadálymentesített.

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sporteseményekhez való hozzáféréshez segítséget fogyatékos személyek esetében a helyi támogató szolgálat személyi szállító szolgáltatása nyújt igénybejelentés alapján.

A fogyatékos személyeket foglalkoztató munkahelyek alapfeltételként az akadálymentesítés biztosítják az általuk foglalkoztatottak számára.

Közösségi közlekedés még nem teljes körűen akadálymentesített a városban. Több alacsonypadlós autóbusz közlekedik a helyi járatok esetében. A folyamatban lévő közösségi közlekedésfejlesztési projektünk keretében az autóbusz-pályaudvar és a vasútállomás és környezetének akadálymentesítése is megtörténik 2014-re.

A járdák és parkok akadálymentesítése a pályázati lehetőségek kihasználásával szintén Balatonfüred városában megoldottak. A Gyógy teret, Széchenyi parkot, Vitorlás teret és Rózsakertet is akadálymentes kialakítással újítottuk fel az ÉKKŐ II. kiemelt projekt keretein belül. A Városrehabilitációs projekt keretén belül akadálymentes kialakítást kapott a Kovászna park és a mélygarázs tetején létesült park. A Kiserdő felújítása során a parkerdő útjait akadálymentesen alakítottuk ki. A meredekebb szakaszok és lépcsők kerülőúttal kiváltásra kerültek. A játszótér egyes eszközei integráltak (mozgássérültek és fogyatékosok számára kialakítottak) pl szőcső, homokozó-asztal, fejlesztő kisjátékok. Új nyilvános WC épületet építettünk az akadálymentes követelmények betartásával.

Utak, járdák akadálymentesítésével kapcsolatosan elmondható, hogy akadálymentesített körforgalom, valamint csatlakozó járdaszakaszok épültek a felső

városközpontban. A most folyó útépitések, útfelújítások során a járda-út csatlakozások, gyalogos átkelők az akadálymentesítés követelményeinek megfelelően épülnek ki, beépítésre kerülnek taktilis vezetőszalagok az újonnan épülő gyalogos átkelőknél. Mozgássérült parkolóhely kialakítása és kijelölése a város valamennyi parkolójában megtörtént.

Az érintettek zöme tájékozott a szociális szolgáltatások igénybevétele tekintetében, azonban több közérdekű, számukra fontos információ nem jut el a hozzájuk. Jelenleg a településen nincs közvetlenül a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő embereknek szóló kiadvány vagy újság.

Az "S.O.S." Együtt-Egymásért Alapítvány 2013-ban újraindítani tervezi az "S.O.S." Humán Híradót, mely a hátrányos helyzetű célcsoportoknak ad hasznos információt, a törvény által biztosított lehetőségeikről, ez elsősorban foglalkoztatási, helyi civilek által biztosított támogatási, tanulási, kirándulási programok, programokra való jelentkezések, és fontos helyi információk, melyeket eddig nem ismerhettek meg.

Pozitív diszkrimináció tapasztalható a foglalkoztatás területén védett foglalkoztatásban a fogyatékos, megváltozott munkaképességű emberek éves foglalkoztatása több mint 6 éve megoldott és folyamatos.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közterületek nem teljes körűen akadálymentesítettek	Közterületek további akadálymentesítése
Információáramlás javítása, tájékoztatási hálózat kiépítése	Magasabb szintű együttműködés az önkormányzat szociális intézmények és a civil szervezetek között,
Nincs közérdekű, az érintett célcsoportnak szóló információkat összefoglaló kiadvány	Humán Híradó folyóirat indítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Civil szervezetek, személyek segítő részvétele a szociális és gyermekjóléti ellátásokban

Balatonfüreden az élet szinte minden területén megtalálhatók a civil szervezetek, amelyek egyházi vonalon, magánkezdemenykezéssel vagy intézményi összefogással jöttek létre. A városi regisztráció szerint 54 civil szervezet működik, más források viszont 96 helyben működő civil szerveződésről beszélnek. A civil szervezetek a város egészségügyi, szociális, kulturális és sportéletében fejtik ki a tevékenységüket.

Az önkormányzat a városban működő civil szervezetek támogatása céljából hozta létre a Civil Alapot, mely anyagi támogatást nyújt azon balatonfüredi polgárok, művelődéspártoló és művészeti tevékenységet folytató egyesületek, alapítványok és egyéb közösségek részére, akik működésük során magas színvonalú művészeti vagy szakmai tevékenységet folytatnak.

Az alábbiakban néhány, az esélyegyenlőségi célcsoportokkal kiemelten foglalkozó civil szervezetet emelünk ki:

Az **S.O.S. Együtt Egymásért Alapítvány** 1996 óta jelentős tevékenységet fejt ki a város szociális szolgáltatásaiban. Akkor vált szükségessé a helyi igények és az országosan benyújtható pályázati lehetőségek miatt, a szociális gondoskodás eredményes működtetése céljából az alapítvány létrehozása, amely Balatonfüreden és környékén felvállalta elsődlegesen a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő) emberek támogatását és átképzését, munkához juttatását, másodlagosan a Munkaügyi Központtal együttműködve a munkanélküliek, álláskeresőket, romák munkához juttatását – ingyenes munkaközvetítést. Az "S.O.S." Együtt-Egymásért Alapítvány legfontosabb feladata Balatonfüreden az információnyújtás, tanácsadás. 2013-ban május 20-ig több, mint 200 rászoruló embernek készítettek el ingyenesen szja bevallását, kérelmeket, leveleket fogalmaztak a különböző hatóságok felé.

A **Mozgáskorlátozottak Balatonfüredi Egyesületének** célja a működési területén élő mozgássérültek érdekvédelme, érdekeinek érvényesítése, minden irányú rehabilitáció, a mozgáskorlátozott személyek egészségi állapotának és a társadalomban elfoglalt helyének a javítása, illetve megtartása. Szintén elő kívánják mozdítani az érintettek számára az önálló életvitel lehetőségének megteremtését, és az esélyegyenlőség biztosítását.

A **Nagycsaládosok Balatonfüredi Egyesületének** célja a nagycsaládok összefogása és segítése, az értékek felmutatása. A szervezet előadásokat, programokat és közösségi táboroztatásokat szervez, a tehetséges gyermekeket segíti, képzésükben részt vállal.

A **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Balatonfüredi Csoportja** fő tevékenységként a katasztrófa sújtotta területeken próbál segíteni, az ott élők számára adományokat gyűjteni, illetve kiszállítani, de a balatonfüredi és környékbeli rászorulóknak számára is segítséget kíván nyújtani.

A **Magyar Vöröskereszt Balatonfüredi Szervezete** a munkáját civil szervezetként, önkéntes segítők együttműködésével végzi. Egészséges életmódra neveléssel, szociális gondoskodással járul hozzá a lakosság életminőségének javításához: véradókat mozgósít, elsősegélynyújtó tanfolyamokat tart. Szükség esetén részt vesz természeti és humán katasztrófák enyhítésében, de táborokat és programokat is szervez a sérült gyermekek számára, sőt a keresztszolgálat révén szétszakadt családok összehozásában is segítséget nyújt. A szervezet a rászorulókat ruhaneművel, illetve élelmiszer-adománnyal segíti.

Az "S.O.S." Együtt-Egymásért Alapítvány működteti Balatonfüreden a **Vállalkozásfejlesztő Alirodát**, melynek célja, hogy segítse a balatonfüredi vállalkozásokat, mind működési, mint számviteli, pénzügyi ügyekben adjon tanácsot vállalkozások indításával kapcsolatban, vagy éppen a már működő vállalkozásoknak adózásukkal kapcsolatban. Ezen felül a Magyar Vállalkozásfejlesztő Alapítvány által kínált mikrohitel program lehetőségeit ismertesse, segítsen az üzleti terv elkészítésében. Balatonfüred Város Önkormányzata az iroda működtetéséhez is hozzájárul, ezen kívül létrehozta a Balatonfüredi Vállalkozásfejlesztő Közalapítványt, mely vissza nem térítendő kamattámogatást, és visszatérítendő kamatmentes támogatást nyújt balatonfüredi vállalkozásoknak beruházásaik megvalósításához.

Az alapítvány hidat képez a vállalkozások és az Önkormányzat között, hiszen a támogatások propagálása, az üzleti tervek kiadása, KITÖLTÉSÉNEK SEGÍTÉSE, AZ ALAP DOKUMENTÁCIÓK BEKÉRÉSE, A KURATÓRIUMI DÖNTÉSEKRE ELŐKÉSZÍTÉSE az alapítvány feladata.

Balatonfüred városban **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** működik. Esélyegyenlőségi tevékenységét a 3.8.pontban mutattuk be.

A Képviselő-testület 2012. májusában kötött együttműködési megállapodást a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. Ennek keretében az *Önkormányzat biztosítja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működésének személyi és tárgyi feltételeit:*

- a) *Ingyenes használati jogot biztosít Balatonfüred, Kossuth u. 3.szám alatti iroda helyiségre, valamint a leltár szerint átadott berendezési és felszerelési tárgyakra.*
- b) Vállalja a helyiség, a berendezési és felszerelési tárgyak fenntartásával, karbantartásával kapcsolatos költségeket.
- c) A képviselő-testületi ülések előkészítéséhez kötődő feladatok ellátását (meghívók, előterjesztések, hivatalos levelezés előkészítése, postázása, a testületi ülések jegyzőkönyveinek elkészítése, postázása) az önkormányzati hivatal útján biztosítja.

A felsorolt feladatok ellátásához kapcsolódó költségeket az Önkormányzat viseli, kivéve a nemzetiségi önkormányzat Képviselő-testületének tagjai és tisztségviselői telefonhasználatát. Ezen felül az Önkormányzat biztosítja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat gazdálkodási feladatainak ellátását is.

Balatonfüredi Kistérség 20 önkormányzata többcélú kistérségi társulási szerződést kötött 2004. június 25-én. A társulási szerződés az elmúlt években 10 alkalommal került módosításra, részben törvényi kötelezettségből, részben a tevékenységi kör változásából eredt. A társult önkormányzatok a Megállapodást közös akarattal módosították, így 2013. január 1-től új néven működik tovább: **Balatonfüredi Többcélú Társulás**. A Társuláshoz tartozó települések száma 22, a lakosságának száma 25.749 fő.

A Társulás által ellátott közszolgáltatások a következők:

1. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 39. §-ában meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás 12 önkormányzat területén
2. A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény
  - a 63. §-ában meghatározott házi segítségnyújtás 20 településen
  - a 64.§-ában meghatározott családsegítés 20 településen
  - a 65.§-ában meghatározott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 20 településen
  - a 65/F. §-ában meghatározott időskorúak nappali ellátása 18 önkormányzat területén
  - valamint fogyatékosok nappali ellátása 19 önkormányzat területén
3. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény 83., 93. és 152. §-ában meghatározott, egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó Központi ügyelet működtetése 19 önkormányzat területén
4. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény. 70. és 152. §-ai alapján ellátandó belső ellenőrzés 20 önkormányzat területén

Balatonfüred Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, mint a Balatonfüred Város és Csopak Község Önkormányzatai által létrehozott Balatonfüred és Környéke Szociális Intézményfenntartó Társulás alapítói jogait gyakorló Önkormányzat, a

Társulás fenntartásában működő Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ *fenntartói jogát* 2013. július 1. napjával átadja a Balatonfüredi Többcélú Társulásnak.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába bevontuk az érintett önkormányzati intézményeket, (Szociális Alapszolgáltatási Központ, Városi Rendelőintézet), a nemzetiségi önkormányzatot, a célcsoportokkal foglalkozó civil szervezeteket (S.O.S. Együtt Egymásért Alapítvány és a Mozgássérültek Balatonfüredi Egyesülete). Információs adatokat kértünk a Járási Hivatal Munkaügyi Központjától és a Járási Hivatal Népegészségügyi Intézetétől. A helyzetelemző rész összeállításakor az egyes szakterületek beszámolóit is figyelembe vettük. A helyzetelemzés értékelése és az intézkedési terv elkészítése érdekében részvételükkel HEP fórumot tartottunk. A város honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, ezáltal biztosítva a teljes körű nyilvánosságot.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nincs elegendő egész éves foglalkoztatást nyújtó munkahely,	További munkahelyteremtő beruházások ösztönzése, új, éves munkahelyek létesítése
	Munkanélküliség az alacsonyan iskolázottak között	Részvétel a közmunkaprogramban
	Nincs elég munkalehetőség szezon kívül	Uniós pályázatokban közfoglalkoztatási projektelem vállalása
Gyermekek	A városban kevés a születések száma	Újszülött-gyermek támogatás folytatása, az első gyermek után nyújtott támogatás összegének növelése
	Jelentősen csökkent a rendszeres gyermekvédelmi támogatást igénylők száma	Szülők tájékoztatása, megfelelő információ a rászorultak részére a támogatás igénylésének lehetőségéről
	Az óvodák udvari játékeszköz-állománya szegényes, elavult	Udvarfejlesztés, új játszóeszközök beszerzése minden óvodai ellátási helyen
	Nem megfelelő az információ átadása az óvodába lépő gyermekekről	Óvodai Felvételi Kerekasztal létrehozása
Idősek	Nincs elegendő program az idősek szabadideje hasznos eltöltéséhez	Ismeretterjesztő rendezvények szervezése az idősek klubjában
	Az idősek informatikai jártassága hiányos, nem megfelelő	Nagyi-papi Net program indítása
	Az időskorúak elismerése, velük való törődés növelése	Idősek Világnapja megünneplése, a város legidősebb polgárának köszöntése

	Kevés az információ az igénybe vehető szociális ellátásokról	Új weboldal készítése a BSZAK részére, ahol elérhetők lesznek az intézmény által nyújtott szolgáltatások, letölthető űrlapok
Nők	A kisgyermekes anyukák esetében nem megoldott a gyermekek alkalmi felügyelete	Időszakos gyermekfelügyelet bevezetése a bölcsődében
	Nincs megfelelő hely a játszócsoport működéséhez	Játszószoza kialakítása
	A női munkavállalók szezonon kívüli foglalkoztatása nem megoldott	Közmunka program folytatása
	Hátrányos helyzetű női munkavállalók foglalkoztatása	Uniós pályázatokban esélyegyenlőségi vállalatok női munkavállalók foglalkozására
Fogyatékkal élők	A közterületek nem teljes körűen akadálymentesítettek	Közterületek további akadálymentesítése
	Információáramlás javítása, tájékoztatási hálózat kiépítése	Magasabb szintű együttműködés az önkormányzat szociális intézmények és a civil szervezetek között
	Nincs közérdekű, az érintett célcsoportnak szóló információkat összefoglaló kiadvány	Humán Híradó folyóirat indítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	További munkahelyteremtő beruházások ösztönzése, új, éves munkahelyek létesítése	Balatonfüred Város Önkormányzata, a térségben beruházók, fejlesztő társaságok
	Részvétel a közmunkaprogramban	Balatonfüred Város Önkormányzata, Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal
	Uniós pályázatokban közfoglalkoztatási projektet vállalt	Balatonfüred Város Önkormányzata, Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal
	Újszülött-gyermek támogatás folytatása, az első gyermek után nyújtott támogatás összegének növelése	Balatonfüred Város Önkormányzata, Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal

Gyermekek	Megfelelő informálás a rendszeres gyermekvédelmi támogatás igénylésének lehetőségeiről	Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ
	Új játszóeszközök beszerzése az óvodák részére	Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal Városi óvodák
	Óvodai Felvételi Kerekasztal létrehozása	Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal Városi Bölcsőde
Idősek	Ismeretterjesztő rendezvények szervezése az idősek klubjában	Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ
	Nagyi-papi Net program indítása	S.O.S. Együtt Egymásért Alapítvány
	Idősek Világnapja megünneplése, a város legidősebb polgárának köszöntése	Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal
	Új weboldal készítése a BSZAK részére	Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ
Nők	Időszakos gyermekfelügyelet bevezetése a bölcsődében	Városi Bölcsőde
	Játszószoba kialakítása	Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal Városi Bölcsőde
	Közmunka program folytatása	Balatonfüred Város Önkormányzata, Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal
	Uniós pályázatokban esélyegyenlőségi vállalatok női munkavállalók foglalkozására	Balatonfüred Város Önkormányzata, Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal
Fogyatékkal élők	Közterületek további akadálymentesítése	Balatonfüred Város Önkormányzata
	Együttműködés az önkormányzat szociális intézmények és a civil szervezetek között	Balatonfüred Város Önkormányzata, Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal, civil szervezetek
	Humán Híradó folyóirat indítása	S.O.S. Együtt Egymásért Alapítvány

3. Megvalósítás

Megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet. Ezzel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoztunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek tájékoztatója alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívtunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre.

Kötelezettségek és felelősség

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeket a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum elemzi az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a kétéves felülvizsgálatról készült beszámolót megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Balatonfüred Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Balatonfüred Város Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ...../2013. (VI. 27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

1./ A HEP elkészítését segítő táblázatok

Balatonfüred, 2013. június 27.

dr. Bóka István
polgármester

A Balatonfüred Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Balatonfüred, 2013. június 27.

Váradi Gézané
BSZAK intézményvezető

Balatonfüred, 2013. június 27.

	Horváth József
önkormányzat	roma nemzetiségi
	elnök

Balatonfüred, 2013. június 27.

dr. Ács Károly
Szakorvosi Rendelőintézet
igazgató

Balatonfüred, 2013. június 27.

Alapítvány	S.O.S	Tornai Anikó
		Együtt Egymásért
		Kuratóriumi tagja

Balatonfüred, 2013. június 27.

Egyesülete

Balatonfüred, 2013. június 27.

Soós Zoltán
Mozgássérültek Balatonfüredi
elnök

Kovács Judit
a Városi Bölcsőde vezetője

HEP elkészítési jegyzék¹

HEP részei ³									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E
R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP mellélete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.